

Лекція 1

- Доброго дня!
- Привіт!
- Я – Тарас. Як тебе звати?
- Мене звати Анна.
- Анна – це дуже гарне ім'я.
- Дякую.

Witamy Państwa na pierwszej lekcji języka ukraińskiego. Dziś omówimy proste wyrażenia, często używane w tym języku:

- Доброго дня! – czyli *Dzień dobry!*
- Привіт! – czyli *Cześć!*

Rano możemy również powiedzieć:

Доброго ранку!,

a wieczorem:

Добрий вечір!

Ukraińskie *Jak się masz?* brzmi prawie jak po polsku:

Як ся маєш?,

a ukraińskie *Jak leci? Co słyhać?* również brzmi znajomo:

Як справи?

Як тебе звати? – czyli *Jak ci na imię?* (dosłownie: *Jak cię zwać?*)

W języku ukraińskim zamiast *pan, pani* zazwyczaj mówimy *wy*, więc na przykład urzędnik, chcąc poznać czyjeś nazwisko, zapyta:

- Як Ваше прізвище?
- Я Тарас Олександрович Гриценко.

Na Ukrainie do najważniejszych danych personalnych należy tak zwane *по батькові*, czyli *imię odojcowskie*:

Я Анна Артурівна Ковальська.

- Анна – це дуже гарне ім'я. (czyli *bardzo ładne imię*)
- Дякую.

- Як ся маєш, Анно?
- Погано, мені холодно. (*Źle, zimno mi.*)

Zmieńmy więc temat i zapytajmy o pochodzenie rozmówcy:

- Звідки ти родом?
- З Любліна, з Польщі, я полька. (czyli *Z Lublina, z Polski, jestem Polką.*)
- А ти звідки родом?
- З Луцька, я ураїнець. (*Z Łucka, jestem Ukraińcem.*)

Polak na to pytanie odpowiedziałby na przykład: 3 Любліна, я поляк.

- Хто ти за фахом?
- Працюю екскурсоводом. А ти, Анна?
- Я журналістка.

Zapytałam Tarasa, czym się zajmuje. Хто ти за фахом?

Taras pracuje jako przewodnik wycieczek. Працюю екскурсоводом.

Ja jestem dziennikarką. Я журналістка.

Wymieńmy kilka łatwych do zapamiętania zawodów:

- Я ремісник. *Jestem rzemieślnikiem.*
- Я водій. *Jestem kierowcą.*
- Я лікар. *Jestem lekarzem.*
- Я куховар. *Jestem kucharzem.*
- Я слюсар. *Jestem ślusarzem.*
- Я охоронник. *Jestem ochroniarzem.*
- Я студент. *Jestem studentem.*
- Я вчитель. *Jestem nauczycielem.*
- Працюю продавцем у магазині. *Pracuję jako sprzedawca w sklepie.*
- Я хлібороб. *Jestem rolnikiem.*
- Я перукар. *Jestem fryzjerem.*
- Я годинникар. *Jestem zegarmistrzem.*

Працюю городником. *Pracuję jako ogrodnik.*
Працюю гідом. *Pracuję jako przewodnik (зід теж значы przewodnik).*
Я гробокопач. *Jestem grabarzem.*
Я голова управління. *Jestem prezesem zarządu (dosłownie: głową zarządu).*

Trzeba zwrócić uwagę na charakterystyczną dla języka ukraińskiego gardłową głoskę „r”, jak w wyrazach: *голова, магазин, погано, гробокопач*. To dźwięk trudny do wymówienia dla Polaka, czasem jednak zmienia on znaczenie wyrazu. Na przykład słowo *голодний* z dźwięcznym gardłowym „r” znaczy *głodny*, a *холодний* z bezdźwięcznym „x”, jak w języku polskim, znaczy *zimny*.

Poćwiczmy wymowę gardłowego „r”:

голова управління – гарний – гід – голодний.

Żegnając się po ukraińsku, mówimy zwykle:

До побачення! – czyli *Do widzenia!*

До зустрічі! – czyli *Do zobaczenia!* (dosłownie: *do spotkania*)

Bardzo często używa się też ładnego pożegnania, które jest zarazem życzeniem szczęścia:

Щасливо!

Na koniec zaprezentujmy trochę inną rozmowę, niż ta z początku lekcji:

– Доброго ранку!

– Привіт!

– Як тебе звати?

– Анна. А тебе як звати?

– Тарас. Як ся маєш, Анно?

– Погано, у мене голова болить.

– Тоді ходімо в магазин!

To tyle na dziś, a następnym razem pozwiemy ukraińskie miasta i dowiemy się, jak pytać po ukraińsku o drogę.

До побачення! Щасливо!

Lekcja 2

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

- Привіт, Анно!
- Привіт, Тарасе!
- Як справи?
- Дякую, все гаразд.
- Також не погано.

Na początek przypomnimy sobie kilka zwrotów z poprzedniej lekcji:

Доброго дня! Привіт!	<i>Dzień dobry! Cześć!</i>
Як тебе звати?	<i>Jak masz na imię?</i>
Як Ваше прізвище?	<i>Jak się pan (pani) nazywa?</i>
Звідки ти родом?	<i>Skąd pochodzisz?</i>
з України / з Польщі	<i>z Ukrainy / z Polski</i>
з Луцька / з Любліна	<i>z Łucka / z Lublina</i>
Хто ти за фахом?	<i>Czym się zajmujesz?</i>
Працюю екскурсоводом.	<i>Pracuję jako przewodnik wycieczek.</i>
Як ся маєш?	<i>Jak się masz?</i>
Погано, у мене голова болить.	<i>Źle, głowa mnie boli.</i>

Tak było poprzednio, ale dziś już:

все гаразд   czyli *wszystko w porządku*
У мене також не погано.   czyli *U mnie też nieźle.*

Також znaczy *też*. Słowo *теж* znaczy to samo, co w polskim języku.

Jadąc na Ukrainę bez zawodowego przewodnika, albo po prostu chcąc samemu zwiedzić jakieś miasto, powinniśmy pamiętać, że oprócz znanych u nas w kraju rodzajów publicznego transportu, takich jak:

поїзд (czyli *pociąg*) oraz автобус, тролейбус, трамвай, метро, таксі,

których to nazw nie trzeba tłumaczyć, bardzo popularny jest tam jeszcze jeden rodzaj, a mianowicie

маршрутне таксі (w skrócie – маршрутка).

Jest to bus jeżdżący stałą trasą, ale zatrzymujący się tylko na żądanie. Czasem trzeba więc zawołać z tylnego siedzenia:

Зупиніть, будь ласка, на зупинці!   *Proszę się zatrzymać na przystanku!*

Korzystanie wyłącznie z oznakowanych przystanków nie jest obowiązkowe. Możemy zwrócić się do kierowcy:

Зупиніть, будь ласка, біля універмагу!,

czyli *Proszę się zatrzymać przy sklepie wielobranżowym!*

Można też zawołać po prostu:

Біля тину, будь ласка!   – czyli *Przy płocie, proszę!*

Zapamiętajmy dobrze kilka wyrażień:

Зупиніть!   *Niech pan (pani) zatrzyma!* (dosłownie: *Zatrzymajcie!*)

Будь ласка!   *Proszę!*

на зупинці   *na przystanku*

Przystanek to po ukraińsku *зупинка*.

Na wszystkie środki transportu (z wyjątkiem marszrutki i taksówki – *маршрутне таксі* i *таксі*) trzeba mieć bilet – *квиток*, chyba że oszczędzamy i jedziemy „na garę” – *зайцем* (dosłownie: *zajcem*), a w razie kontroli udajemy, że nic nie rozumiemy – udajemy głupka, po ukraińsku:

Включаємо мороз. (dosłownie: *Włączamy mróz.*)

Spróbujmy zapytać po ukraińsku, gdzie jest najbliższa stacja metra:

– Вибачте, де найближча станція метро?

– Треба йти прямо до перехрестя, потім наліво до вулиці Хмельницького, після гастронома направо і повз пошту пройдете на площу Перемоги. Біля зупинки, там є вхід у метро.

Zacznijmy od początku:

Вибачте.   *Niech mi pan (pani) wybaczy.*

(W tym samym znaczeniu można też użyć znajomo brzmiącego słowa: *перепрошую.*)

Вибачте, де найближча станція метро?   *Przepraszam, gdzie jest najbliższa stacja metra?*

Proszę powtórzyć:

Де найближча станція метро?

Треба йти прямо до перехрестя   *Trzeba pójść prosto do skrzyżowania*

потім наліво до вулиці Хмельницького	<i>potem w lewo do ulicy Chmielnickiego</i>
після гастронома направо	<i>za delikatesami (dosłownie: po delikatesach)</i> <i>w prawo</i>
і повз пошту	<i>i obok poczty</i>
пройдете на площу Перемоги	<i>pójdzie pan (pani) na plac Zwycięstwa</i>
там біля зупинки є вхід у метро	<i>tam koło przystanku jest wejście do metra.</i>

Є значи *jest*, ale też: *jestem, jesteś, jesteście, są* itd. Krótko mówiąc – wszystkie przypadki zależne ukraińskiego czasownika **бути** (czyli *być*). Słowa **є** używa się raczej rzadko, na przykład kiedy chcemy podkreślić obecność, istnienie kogoś albo czegoś, jak w zdaniu:

Там напевно є станція метро. *Tam na pewno jest stacja metra.*

Powtórzmy jeszcze raz:

- Перепрошую, де є площа Перемоги?
- Треба йти прямо до перехрестя, потім наліво до вулиці Хмельницького, після гастронома направо і повз пошту пройдете на площу Перемоги. Там біля зупинки є вхід у метро.

Na koniec rozmowa z marszrutki w godzinach szczytu:

- На площі Перемоги, будь ласка!
- Де?
- На площі Перемоги. На зупинці.
- Там, де станція метро?
- Так, зупиніть будь ласка.
- Але ми уже проїхали повз площу.
- Це дуже погано...
- Жінка, а ви платила за проїзд, чи так зайцем?
- Вибачте, nie rozumiem po ukraińsku!

Tyle na dziś. Na następnej lekcji opowiemy o swojej rodzinie.

До побачення! Щасливо!

Лекція 3

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Доброго дня! Привіт!

Na poprzedniej lekcji pytaliśmy o drogę:

Де найближча станція метро? *Gdzie jest najbliższa stacja metra?*

Przypomnijmy sobie kilka niezbędnych zwrotów:

треба йти прямо	<i>trzeba iść prosto</i>
наліво / направо	<i>w lewo / w prawo</i>
повз пошту	<i>obok poczty</i>
біля зупинки / на зупинці	<i>koło przystanku / na przystanku</i>

Przypomnijmy też, że *маршрутне таксі* (albo w skrócie *маршрутка*) to bus zatrzymujący się tylko na żądanie:

Зупиніть, будь ласка, на зупинці! – czyli *Proszę się zatrzymać na przystanku!*

Dodajmy jeszcze dwa przydatne zwroty:

Можете повторити?	<i>Czy może pan / pani powtórzyć?</i>
Говоріть повільніше.	<i>Proszę mówić wolniej.</i>

- Анно, ти замужем?
- Так, я недавно вийшла заміж. А ти, Тарасе, одружений?
- Я розлучений. У мене була гарна дружина.
- Чи є в тебе брат або сестра?
- Ні, не маю брата ні сестри.
- А в тебе є брат або сестра?
- Так, маю двох братів і сестру.

Taras zapytał mnie, czy jestem mężatką. *Ти замужем?*

Niedawno wyszłam za mąż. *Я недавно вийшла заміж.*

Zapytałam Tarasa, czy jest żonaty. – *Ти одружений?*
– *Я розлучений. У мене була гарна дружина.*

Taras jest *rozwidziony*. *розлучений*

Twierdzi, że miał ładną żonę. *У мене була гарна дружина.*

<i>zamężna</i> to po ukraińsku	заміжня
<i>żonaty</i> to	одружений
<i>żona</i> to	дружина

Powtórzmy: **замужем** – **заміжня** – **одружений** – **розлучений** – **дружина**

Czy jest pan żonaty? **Ви одружені?**

Czy jest pani zamężna? **Ви замужем?**

Zapytam: *Czy macie państwo rodzeństwo?*

Чи є у Вас брат або сестра?

W języku ukraińskim stan posiadania można wyrazić na dwa sposoby:

1) w formie złożonej, na przykład:

У мене є брат – czyli *Mam brata.*

2) albo, podobnie jak w polskim, za pomocą czasownika **мати**, czyli *mieć*:

Маю сестру – czyli *Mam siostrę.*

Pytanie po ukraińsku formułujemy podobnie jak w polskim – głównie przez informację, wznosząc trochę głos przy słowach, na które wskazujemy:

Ти замужем? Ти одружений?

Używamy też słowa **чи**:

Чи є в тебе син? *Czy masz syna?*

Чи маєш дочку? *Czy masz córkę? (дочка po ukraińsku: córka)*

Odpowiedzi *так* oraz *ні* nie trzeba tłumaczyć. Trzeba jednak pamiętać, że w języku ukraińskim są dwa słowa oznaczające zaprzeczenie, które różnią się pod względem użycia i znaczenia. Słowo *ні* jest dość samodzielne. Może być równoważnikiem zdania, na przykład chcąc krótko odpowiedzieć na pytanie *Ти замужем?* można odpowiedzieć po prostu *ні*; albo dłużej i nieco grzeczniej: *Ні, я не заміжня.*

W odpowiedzi na pytanie o to, czy mam siostrę:

Чи є в тебе сестра?

powiem: **Ні, не маю сестри.**

Drugie słowo przeczące, czyli *не*, nigdy nie występuje samodzielnie, a zawsze w

wyraźnym związku z częścią zdania, której treść neguje:

Hi, не маю дочки. – czyli *Nie, nie mam córki*.

Słowo *ni* może też znaczyć *ani*, jak w zdaniu:

Не маю ні брата, ні сестри. – czyli *Nie mam ani brata, ani siostry*.

– Чи маєш дітей, Тарасе?

– Маю дочку і сина. Вони скучають за батьком.

– А ти за дружиною скучаєш? Так, я був для неї добрим чоловіком. В неї добре серце. Тільки мати в неї дуже погана.

Zapytałam Tarasa, czy ma dzieci.

Чи маєш дітей, Тарасе?

Taras odpowiedział, że ma córkę i syna.

Маю дочку і сина.

Powiedział też, że one tęsknią za ojcem.

Вони скучають за батьком.

Zapytałam, czy on tęskni za żoną.

А ти за дружиною скучаєш?

Taras odpowiedział, że tak. Był dla niej dobrym mężem.

Так, я був для неї добрим чоловіком.

Powiedział też, że jego była żona ma dobre serce,

В неї добре серце.

tylko ma bardzo złą matkę.

Тільки мати в неї дуже погана.

ojciec to po ukraińsku **батько**

a *matka* to **мати**

батько і мати – to rodzice, po ukraińsku **батьки**.

Trzeba zaznaczyć, że słowo *чоловік* znaczy nie tylko *mąż*, ale w ogóle *mężczyzna*.

Natomiast *matka żony* (**мати дружини**) to po ukraińsku **теща**, czyli oczywiście **teściowa**.

Ale już *matka męża* (**мати чоловіка**) to po ukraińsku **свекруха**.

Jak w Polsce, tak i na Ukrainie wzajemna niechęć mężczyzny i jego teściowej jest przysłowiowa i tradycyjna. Za to ukraińska literatura obfituje w historie nienawiści dzielącej młodą żonę z matką jej męża.

Powtórzmy słowa oznaczające członków rodziny:

дружина і чоловік

батько і мати

батьки

син і дочка

діти

брат і сестра

теща

свекруха

Na koniec jeszcze krótki dialog:

– Як в тебе справи, Тарасе?

– Не маю ні брата ні сестри, ні дружини ні дітей. Скучаю за ними...

– Нікого не маєш?

– У мене павук за шафою.

– Що?

– Павук. Його звали Іван. Ми дуже любимо один одного.

– Бідолашний павук...

Taras powiedział, że ma teraz tylko pajaka za szafą. Trudno... Na razie żegnamy się, a następnym razem porozmawiamy na temat różnych umiejętności.

До побачення! Щасливо!

Lekcja 4

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Poprzednim razem nauczyliśmy się mówić po ukraińsku o swojej rodzinie i budować zdania zawierające wyrażenia takie, jak: *маю* i *у мене є*, czyli *mam*. Na przykład:

Чи маєш брата або сестру?   *Czy masz rodzeństwo?*

Чи маєш дітей?   *Czy masz dzieci?*

Чи є в тебе брат?   *Czy masz brata?*

– Анно, ти замужем?

– Так, я заміжня. А ти одружений?

– Так, давно одружився.

Nauczyliśmy się też zwrotów:

чоловік   *mąż*

дружина   *żona*

батько   *ojciec*

мати   *matka*

батьки   *rodzice*

дочка   *córka*

a nawet: теща і тесть   *teść i teściowa, rodzice żony* (батьки дружини).

Dziś dowiemy się, jak pytać o umiejętności i zdolności, i jak na takie pytania odpowiadać. Warto to zapamiętać, bo wiele z tych wyrażen może się okazać przydatnymi w załatwianiu praktycznych spraw za wschodnią granicą.

– Анно, ти знаєш українську?

– Так, я говорю українською мовою.

– А вмієш ти грати на бандурі?

– Ні, не вмію, зате гарно танцюю.

Najpierw Taras zadał mi następujące pytanie:

Знаєш українську? (*Czy znasz ukraiński?*)

– Знаєш українську?

– Так, я говорю українською мовою.

(*Tak, mówię po ukraińsku.*)

(*Українська мова* znaczy *ukraiński język*.)

Następnie zapytał, czy potrafię grać na bandurze.

А вмієш ти грати на бандурі?

Bandura – to tradycyjny ukraiński instrument strunowy. Oczywiście jest to bardzo praktyczna umiejętność, ale według tradycji kobiety nie powinny grać na bandurze.

Odpowiedziałam więc:

Не вмію. (*Nie, nie potrafię.*)

Зате гарно танцюю. (*Za to fajnie tańczę.*)

Spróbujmy przeciwzyć parę prostych wariantów rozmowy o znajomości języka:

– Поговориш по-українськи?

– Так, знаю українську.

– Поговорите по-польски?

– Ні, не вмію говорити по-польски.

Zapamiętajmy:

mówić po ukraińsku to   говорити по-українськи

albo na przykład   розмовляти українською

Przy okazji przypomnijmy inną wiadomość z poprzedniej lekcji. Słowo przeczące *ні* może występować samodzielnie, a słowo *не* nie może występować samodzielnie i zawsze połączone jest ze słowem, które neguje:

Ні, не вмію говорити по-українськи.

Ні, не розмовляю польською.

Teraz zapytamy o inne *umiejętności* (уміння) i *zdolności* (здібності):

Вмієш водити машину?   *Czy potrafisz prowadzić auto?*

Вмієш плавати?   *Czy umiesz pływać?*

Вмієш готувати їжу?   *Czy potrafisz gotować?*

Вмієш користуватися комп'ютером?   *Czy potrafisz posługiwać się komputerem?*

Чи вмієш керувати складським навантажувачем? *Czy umiesz kierować wózkiem widłowym?*

Вмієш танцювати? *Czy umiesz tańczyć?*
Знаєш англійську? *Czy znasz angielski?*
Вмієш зробити шпагат? *Czy umiesz zrobić szpagat?*

Оczywiście na niektóre z tych pytań nie da się odpowiedzieć po prostu:

Так, умію. / Ні, не вмію.

Часем наше умієтності są słabe, ale jednak – są. Так więc на pytanie *Вмієш танцювати?* (*Czy umiesz tańczyć?*) або *Знаєш англійську?* (*Czy potrafisz mówić po angielsku?*) możemy również odpowiedzieć:

Трошки вмію.
albo Знаю трохи.

czyli *Troszkę umiem* albo *Trochę znam*.

– Вмієш зробити шпагат?
– Зробити вмію, але встати потім не можу.

(Czyli: *Umiem zrobić szpagat, ale nie mogę potem wstać.*)

Prosimy też odpowiedzieć na kilka pytań, używając zwrotów:

Так, вмію. *Tak, potrafię.*
Ні, не вмію. *Nie, nie potrafię.*
трохи *trochę*

Вмієш плавати?
Вмієш танцювати?
Вмієш грати на гітарі?
Вмієш грати в шахи?
Вмієш користуватися комп'ютером?
Вмієш водити машину?

I na koniec krótki dialog. *Dociekliwy* (допитливий) *celnik* (митник) spotyka polską turystkę, która jest już zirytowana podróżą.

– Доброго ранку!
– Доброго ранку!
– Покажіть ваш паспорт, будь ласка. Як ваше прізвище?
– А ви читати вмієте?
– По-польски не вмію.
– Анна Ковальська.
– Таа... А ви хто за фахом?
– Обслуговую складський навантажувач.
– Я ні, я – допитливий митник. Що маєте з собою?
– Алкоголь, цигарки та бандуру.
– Жінка не повинна грати на бандурі.

Na dziś to wszystko. Na następnej lekcji poznamy nazwy różnych produktów spożywczych.

До зустрічі! Бай!

Lekcja 5

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Poprzednim razem nauczyliśmy się mówić po ukraińsku o różnych umiejętnościach, zdolnościach i profesjach. Dzisiaj porozmawiamy na tematy poważniejsze, a także mroczne i tajemnicze, związane Dniem Zmarłych w różnych kulturach i ze śmiercią w ogóle. Na razie jednak powtórzmy sobie wiadomości z poprzedniej lekcji.

Ти говориш українською?	<i>Czy mówisz po ukraińsku?</i>
Ти вмієш водити машину?	<i>Umiesz prowadzić samochód?</i>
Вмієш готувати їжу?	<i>Umiesz gotować?</i>
Вмієш грати на гітарі?	<i>Umiesz grać na gitarze?</i>
Вмієш зробити шпагат?	<i>Umiesz zrobić шпагат?</i>

- Вмієш розмовляти по-українськи?
- Так, трохи говорю українською.

Nauczyliśmy się też nazw określających kilka szczególnych umiejętności. *Potrafimy więc powiedzieć (отже вміємо сказати), że potrafimy na przykład:*

користуватися комп'ютером	<i>posługiwać się komputerem</i>
плавати	<i> pływać</i>
танцювати	<i> tańczyć</i>
читати	<i> czytać</i>
а навес: керувати складським навантажувачем	<i>kierować wózkiem widłowym</i>
та зробити шпагат	<i>oraz zrobić шпагат.</i>

- Куди йдеш сьогодні ввечері, Тарасе?
- На цвинтар, на Липову. Квіти покласти, свічки запалити.
- На могили когось із родини?
- Ні, я ж не з Любліна. А ти, Анно, куди зараз прямуєш?
- Я сьогодні також піду на цвинтар. У нас у Польщі незабаром буде свято поминання померлих.

Zapytałam Tarasa, dokąd idzie dziś wieczorem. Куди йдеш сьогодні ввечері, Тарасе?
Odpowiedział, że idzie na cmentarz, na Lipową, На цвинтар, на Липову,
położyć kwiaty, zapalić świece: квіти покласти, свічки запалити.
Zapytałam, czy idzie na grób kogoś z rodziny. На могилу когось із родини?
Ale Taras nie jest przecież z Lublina: Ні, я ж не з Любліна.
Potem Taras zapytał mnie, dokąd też zmierzam. А ти, Анно, куди зараз прямуєш?
Odpowiedziałam, że dzisiaj też pójdę na cmentarz. Я сьогодні також піду на цвинтар.
Dodalam też, że u nas w Polsce wkrótce będzie Święto Zmarłych.

Zapamiętajmy też przy okazji:

сьогодні	<i>znaczy dziś.</i>
увечері	<i>znaczy wieczorem.</i>

Zdanie:

Куди йдеш сьогодні ввечері? *znaczy Dokąd idziesz dzisiaj wieczorem?*

Ukraińska tradycja świątecznego wspomnienia zmarłych jest trochę inna niż polska, co wiąże się oczywiście z odmienną obrzędowością Kościołów wschodnich i Kościoła rzymsko-katolickiego. Świętem, które można by uznać za odpowiednik katolickiego Dnia Wszystkich Świętych, jest w Cerkwi prawosławnej albo Wielki Piątek, albo tak zwana *Родниця*, obchodzona mniej więcej dwa tygodnie po Wielkanocy. Ale – oczywiście – zmarłych wspomina się z ogromnym szacunkiem w samą Wielkanoc. Charakterystyczne też dla wszystkich wschodnich Słowian jest to, że wypicie *kieliszka wódki (чарочка горілки) na cmentarzu (на цвинтарі) za spokój duszy (за упокій душі)* kogoś bliskiego jest rzeczą raczej normalną, ale nie jest to oczywiście żadna rozrywka.

Zapamiętajmy kilka ważnych wyrażań:

<i>iść na cmentarz</i> to po ukraińsku	<i>іти на цвинтар</i>
<i>położyć kwiaty</i> to	<i>покласти квіти</i>
<i>zapalić świece</i> to	<i>запалити свічки</i>
<i>Dzień Zmarłych (także Zaduszki)</i> to	<i>День поминання померлих</i>
<i>odwiedzić groby</i>	<i>відвідати могили</i>
<i>grób</i> to	<i>могила</i>
<i>pogrzeb</i> to	<i>похорон</i>
<i>pamięć</i> to	<i>пам'ять</i>

Давайте повторимо, щоб запам'ятати (czyli: *Powtórzmy, żeby zapamiętać*):

цвинтар – могила – квіти – свічки – день поминання померлих

- Знаєш, що американці і англійці в день поминання померлих переодягаються різними упирами, вампірами, привидами та відьмами?
- Так, знаю, „Гелловін” називається. Я би переодягнувся Дракулою.
- Тобі й не дуже треба переодягатися!

Zapytałam, czy Taras wie, że *Amerykane i Anglicy* (американці і англійці) na Święto Zmarłych przebierają się za różne upiory, wampiry, duchy i czarownice.

Taras powiedział, że wie o *Halloween* Так, знаю, „Гелловін” називається.

i że sam przebrałby się za Drakulę. Я би Дракулою переодягнувся.

Stwierdziłam, że nie musi się za bardzo przebierać. Тобі не дуже треба переодягатися!

Oczywiście to żart!

Nigdy nie wiadomo, co się w życiu przydarzy. Zwłaszcza w takim okresie więc zapamiętajmy:

упир	<i>upiór</i>
вампір	<i>wampir</i>
відьма	<i>czarownica</i>
привид	<i>duch</i>

- Коли збираєшся йти на цвинтар, Тарасе?
- Я ж сказав, що увечері. Може й вночі навіть...
- Тобі не буде страшно?
- Мені не буде. Мій батько був гробокопачем і часто забирав мене на похорони. А моя теща – відьма. Я не боюсь!

Taras powiedział, że może pójdzie na cmentarz nawet w nocy

навіть уночі

i że nie boi się, bo jego ojciec był grabarzem i często zabierał go na pogrzeby,

часто забирав мене на похорони

a teściowa Tarasa jest rzekomo wiedźmą:

А моя теща – відьма.

Na dzisiaj to wszystko.

До побачення! До побачення!

Lekcja 6

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Poprzednio zajmowaliśmy się sprawami związanymi ze Świętem Zmarłych w różnych kulturach i ze śmiercią w ogóle. Przypomnijmy sobie niektóre słowa z poprzedniej lekcji:

день поминання померлих	czyli <i>Święto Zmarłych</i>
цвинтар	<i>cmentarz</i>
свічки	<i>świeczki</i>
квіти	<i>kwiaty</i>
могили	<i>groby</i>
пам'ять	<i>pamięć</i>
похорон	<i>pogrzeb</i>
запалити свічки на могилах	<i>zapalić świeczki na grobach</i>
покласти квіти на могилу	<i>położyć kwiaty na grobie</i>

Rozmawialiśmy też o tym, że w Ameryce i w Anglii można na święto *Halloween* zobaczyć na ulicach *upiory* (упири), *wampiry* (вампири), *duchy* (привиди) i *czarownice* (відьми), a raczej *ludzi, którzy się za nie przebrali* (якими вони переодяглися). Warto zapamiętać, że w języku ukraińskim przebieramy się nie „za kogoś”, ale „kims”. Jeśli ktoś chce powiedzieć po ukraińsku, że przeberze się za ducha, powie:

переодягнутися приви́дом.

Dzisiaj porozmawiamy na bardziej przyziemne i chyba przyjemniejsze tematy. Rozejrzemy się po targu i poznamy między innymi nazwy warzyw i owoców. Znajomość ukraińskiego może być przydatna zarówno na ukraińskim, jak na polskim targu, zwłaszcza gdybyśmy na przykład chcieli negocjować ze sprzedawcą ceny towarów. Najpierw zapamiętajmy kilka najważniejszych dla naszego tematu słów:

<i>targ</i> to po ukraińsku	базар (inna nazwa <i>targu to ринок</i>)
<i>warzywa</i> to	овочі
natomiast <i>owoce</i> to	фрукти

Teraz posłuchajmy dialogu klienta z ukraińską sprzedawczynią warzyw:

- Дайте мені, будь ласка, чотириста грамів зеленої цибулі, два кілограми картоплі й пучок редиски.
- Зараз вам зважу.
- У вас помідори свіжі?
- Таж самі бачите – вони свіженькі! Помідорів також бажаєте?
- Будь ласка, один кілограм, та ще триста грамів огірків і одну цвітну капусту.
- Тринадцять гривень.
- Будь ласка.
- Дякую.
- Дякую.

- Najpierw klient poprosił o 40 dag szczypiorku. Дайте мені, будь ласка, чотириста грамів зеленої цибулі,
- Potem wymienił jeszcze dwa kilogramy kartofli два кілограми картоплі і пęczek rzodkiewki. і пучок редиски.
- Sprzedawczyni odpowiedziała, że zaraz zważy. Зараз вам зважу.
- Potem klient zapytał, czy jego rozmówczyni ma świeże pomidory, У вас помідори свіжі?
- na co usłyszał bardzo zdecydowane zapewnienie: Таж самі бачите – вони свіженькі!
- czyli: *Sam pan widzi* (Таж самі бачите) – *one są świeżutkie!* (вони свіженькі!)
- Sprzedawczyni zapytała, czy jej klient życzy sobie też pomidorów. Помідорів також бажаєте?
- (*Бажати* to po ukraińsku *życzyć* albo *życzyć sobie*.)
- Klient poprosił o jeden kilogram Будь ласка, один кілограм, і zdecydował się jeszcze na 30 dag ogórków та ще триста грамів огірків oraz jednego kalafiora. і одну цвітну капусту.
- Sprzedawczyni podała na koniec cenę powyższych zakupów, czyli 13 hrywien. Тринадцять гривень.
- Kupujący podał pieniądze z uprzejmym *Proszę!* Будь ласка!
- i oboje sobie podziękowali: – Дякую.
– Дякую.

Lekcja 7

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Dzisiaj, wbrew dobrym obyczajom, podyskutujemy o gustach. Ale najpierw przypomnijmy sobie niektóre wiadomości z poprzedniej lekcji:

базар	to po ukraińsku <i>targ</i>
ринок	to także <i>targ</i>
овочі	to <i>warzywa</i>
фрукти	to <i>owoce</i>

Teraz przypomnijmy sobie nazwy konkretnych produktów:

картопля	to <i>kartofle</i>
цибуля	<i>cebula</i>
капуста	<i>kapusta</i>
цвітна капуста	<i>kalafior</i>
редиска	<i>rzodkiewka</i>
овочевий набір	<i>włoszczyzna</i>
селера	<i>seler</i>
морква	<i>marchew</i>
яблука	<i>jabłka</i>
апельсини	<i>pomarańcze</i>
полуниці	<i>truskawki</i>

- Як в тебе справи, Тарасе?
- Погано. Не люблю їздити поїздами, а треба мені їхати додому, в Україну. Буду там працювати.
- Ти любиш свою працю?
- Та я терпіти її не можу.
- Чому?
- Працюю екскурсоводом. Мушу весь день ходити з туристами, всякі там пам'ятки показувати. Не переносу пам'яток! А хотілось би сісти спокійно в барі, попиту каву...

Zapytałam Tarasa, co u niego słyhać.	Як в тебе справи, Тарасе?
Odpowiedział, że źle:	Погано.
Nie lubi jeździć pociągami,	Не люблю їздити поїздами,
a musi jechać do domu na Ukrainę;	а треба мені їхати додому, в Україну.
Powiedział, że będzie tam pracować.	Буду там працювати.
Zapytałam, czy lubi swoją pracę.	Ти любиш свою працю?
Odpowiedział, że jej wręcz nie cierpi.	Я терпіти її не можу.
Zapytałam: <i>Czemu?</i>	Чому?
Wyjaśnił, że pracuje jako przewodnik wycieczek	Працюю екскурсоводом.
i musi cały dzień chodzić z turystami,	Мушу весь день ходити з туристами,
pokazywać im wszelkie zabytki,	всякі пам'ятки показувати.
a nie znosi zabytków.	Не зношу пам'яток!
A chciałoby się spokojnie usiąść w barze	А хотілось би сісти спокійно в барі,
i napić się kawy...	попити каву...

Nie będziemy mieli problemu z zapamiętaniem, jak mówi się po ukraińsku *lubić*:

любити

Lubię pomarańcze to po ukraińsku: Люблю апельсини.

Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że niekiedy słowo *любити* może też znaczyć *kochać*, więc uważajmy lepiej na kontekst i na intonację.

Wyrażenia: не зносити
i z tym samym znaczeniem: не переносити

są łatwe do zrozumienia dla Polaków i znaczą *nie znosić* czegoś albo kogoś.

Zapamiętajmy kilka wyrażeń:

Терпіти не можу.	<i>Nie mogę ścierpieć. / Nie cierpię.</i>
хотілось би	<i>chciałoby się</i>
мені треба	<i>muszę</i>
Ти любиш свою роботу?	<i>Czy lubisz swoją pracę?</i>
Не зношу пам'яток.	<i>Nie znoszę zabytków.</i>
Не переносу мого керівника.	<i>Nie znoszę mojego kierownika.</i>

- Ти так **дуже любиш каву**, Тарасе?
- Та ж у **барі необов'язково пити якраз** каву. Волю інші напої.
- **Чому тоді не кинеш цю працю?**
- Я **дуже люблю отримувати зарплату**.

Zapytałam Tarasa, czy lubi tak bardzo kawę.   Ти так **дуже любиш каву**, Тарасе?
 Odpowiedział, że przecież w barze picie akurat kawy nie jest obowiązkowe.   Та ж у **барі необов'язково пити якраз каву**.
 Woli inne napoje.   Волю інші напої.
 Skoro Taras nie znosi zabytków, zapytałam, czemu w takim razie nie rzuci tej pracy.   **Чому тоді не кинеш цю працю?**
 Taras na to, że: *Bardzo lubię dostawać pensję.*   Я **дуже люблю отримувати зарплату**.

дуже любити – to po ukraińsku *bardzo lubić*.

Слово *зарплата* (*pensja*) jest powszechnie stosowanym skrótem od określenia *заробітна плата*.

Ukraiński język bardzo lubi różnego rodzaju skróty. Należą do nich między innymi takie popularne słowa:

квартплата	<i>opłata za mieszkanie</i>
універмаг	<i>sklep wielobranżowy</i>
продтовари	<i>artykuły spożywcze</i>
канцтовари	<i>artykuły biurowe</i>
торгпред	<i>przedstawiciel handlowy</i>

a nawet: бомж   *bezdomny,*

które to słowo jest skrótem od słów: *bez określonego miejsca zamieszkania*.

Wróćmy do tematu i wymieńmy kilka rzeczy, które lubimy lub których nie lubimy:

Люблю читати книжки.	<i>Lubię czytać książki.</i>
Люблю розмовляти про пам'ятки.	<i>Lubię rozmawiać o zabytkach.</i>
Люблю робити покупки.	<i>Lubię robić zakupy.</i>
Не люблю цвітної капусти.	<i>Nie lubię kalafioru.</i>
Люблю горілку.	<i>Lubię wódkę.</i>
Терпіти не можу роботи.	<i>Nie cierpię pracy.</i>
Не зношу вигулювати собаку.	<i>Nie znoszę wyprowadzać psa.</i>
Волю грати на гітарі.	<i>Wolę grać na gitarze.</i>

- **Анно**, ти **любиш зі мною зустрічатися?**
- Так, Тарасе, хоча **щиро кажучи волю ці зустрічі закінчувати**.

Taras zapytał, czy lubię się z nim spotykać.

Szczerze mówiąc –   хоча **щиро кажучи**
 wolę to spotkanie kończyć.   **волю ці зустрічі закінчувати**.

Kończmy więc spotkanie i zapraszamy za tydzień!

До наступної зустрічі! Щасливо!

Лекcja 8

Доброго дня! Привіт!

Poprzednio rozmawialiśmy o naszych upodobaniach i niechęciach. Przypomnijmy sobie parę wyrażeń:

<i>Nie znoszę kalafioru.</i>	Не зношу цвітної капусти.
<i>Lubisz czytać książki</i>	Любиш читати книжки.
<i>Nie cierpię wycieczek.</i>	Терпіти не можу екскурсій.
<i>Nie lubię mojego kierownika.</i>	Не люблю мого керівника.
<i>Wolę inne napoje niż kawa.</i>	Волію інші напої від кави.

Na dzisiejszej lekcji zajmiemy się wyrażeniami związanymi z czasem. Wiemy już, że:

<i>dzisiaj</i> to po ukraińsku	сьогодні
<i>wczoraj</i> to	учора
<i>jutro</i>	завтра
<i>przedwczoraj</i>	позавчора
<i>pojutrze</i>	післязавтра

Powtórzmy: учора – завтра – позавчора – післязавтра

- Анно, що ти робиш сьогодні ввечері?
- Сплю. Завтра треба мені рано бути на роботі.
- А завтра ввечері?
- Також сплю, бо й післязавтра мушу зранку йти на роботу.
- А пополудні?
- Знаєш, у мене ніколи немає часу.

Taras zapytał mnie, co robię dzisiaj wieczorem. Анно, ти що робиш сьогодні ввечері?

Odpowiedziałam, że śpię, i że jutro muszę być wcześniej w pracy. Сплю. Завтра треба мені рано бути на роботі.

Wtedy Taras zapytał, co robię jutro wieczorem. А завтра ввечері?

Odpowiedziałam, że też śpię, bo i pojutrze muszę z rana iść do pracy. Також сплю, бо й післязавтра мушу зранку йти на роботу.

Zapytał więc, o której więc kładę się spać. Так о котрій годині ти лягаєш спати?

Odpowiedziałam, że o ósmej, a wstaję o czwartej rano. О восьмій, а встаю о четвертій годині ранку.

Taras dopytywał się dalej. Tym razem zainteresował się moim popołudniem. А пополудні?

Odparłam: *Wiesz, nigdy nie mam czasu.* Знаєш, у мене ніколи немає часу.

Zapamiętajmy:

ввечері	<i>wieczorem</i>
пополудні	<i>po południu</i>
зранку	<i>z rana</i>
рано	<i>wcześnie</i>
ніколи	<i>nigdy</i>
вранці	<i>rano</i>

Szczególną uwagę zwróćmy na trochę mylące podobieństwo z polszczyzną. Słowo *рано* znaczy *wcześnie*, natomiast *вранці* znaczy *rano*.

Z jednej z poprzednich lekcji pamiętamy być może słowo *уночі*, które oznacza *w nocy*.

– Вибачте, котра година?

– Десять на восьму.

– Дякую.

Zapamiętajmy:

– *Przepraszam, która godzina?* – Вибачте, котра година?

– *Dziesięć po siódmej.* – Десять на восьму.

– *Dziękuję.* – Дякую.

Ważna informacja: Jeżeli chcemy powiedzieć, że od jakiejś godziny minęło mniej niż pół godziny, mówimy, że jest tyle i tyle minut „na” (на) następną godzinę, więc

kwadrans po piątej to po ukraińsku чверть на шосту (dosł.: *kwadrans na szóstą*)

dwadzieścia minut po godzinie pierwszej to двадцять хвилин на другу годину

dwadzieścia dziewięć po siódmej to двадцять дев'ять на восьму

Jeżeli minęło równo pół godziny, powinniśmy powiedzieć na przykład:

пів на третю *czyli wpół do trzeciej*

пів на першу *wpół do pierwszej*

Następna połowa tarczy zegarowej już nie przysporzy Polakowi problemów, bo tu już mówi się prawie jak po polsku:

за вісім хвилин **шоста година** *za osiem minut godzina szósta*

чверть до восьмої *za kwadrans ósma*

за п'ять третя *za pięć trzecia*

Dokładniejsze określanie czasu jest na Ukrainie o tyle skomplikowane, że odbywa się według co najmniej dwóch systemów, z których wprawdzie tylko jeden jest poprawny, ale oba są bardzo popularne. Tak bardzo, że z błędnymi, zruszczonymi formami można się zetknąć wszędzie: w radiu i w telewizji, w komunikatach na kijowskim Dworcu Centralnym itd. Zaczęliśmy oczywiście od poprawnych form, a teraz będzie „komunikat dworcowy”:

Увага! Поїзд сполученням Київ – Люблін відправляється в шість годин десять хвилин.

Czyli: *Uwaga! Pociąg relacji Kijów – Lublin odjeżdża o godzinie szóstej dziesięć.*

Możliwy jest też taki dialog:

– Вибачте, скільки зараз годин?

(czyli: *Przepraszam, która jest teraz godzina?*; dosłownie: *Ile jest teraz godzin?*)

– Половина восьмої. (*Wpół do ósmej.*)

Zapamiętajmy najistotniejsze określenia:

година *godzina*

хвилина *minuta*

вранці *rano*

уночі *w nocy*

сьогодні *dzisiaj*

учора *wczoraj*

завтра *jutro*

о годині ночі *o godzinie pierwszej w nocy*

о пів на другу *o wpół do drugiej*

за п'ятнадцять третя *za piętnaście trzecia*

– **Анно, о котрій годині закінчується наш урок?**

– **Через кільканадцять секунд.**

Taras zapytał, o której godzinie kończy się nasza lekcja.

О котрій годині закінчується наш урок?

Odpowiedziałam, że za kilkanaście sekund.

Через кільканадцять секунд.

До побачення!

Lekcja 9

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Na poprzedniej lekcji zaznajomiliśmy się z niektórymi ukraińskimi określeniami dotyczącymi czasu. Powtórzmy kilka ważnych wyrażań:

година	godzina
хвилина	minuta
п'ять на восьму	pięć po siódmej
за десять перша	za dziesięć pierwsza
котра година?	która godzina?
чверть до восьмої	za kwadrans ósma
через кілька хвилин	za kilka minut
о дев'яти	o dziewiątej
Коли виїжджаєш?	Kiedy wyjeżdżasz?
завтра о пів на восьму	jutro o pół do ósmej
О котрій вчора був урок.	O której wczoraj była lekcja?

Usłyszeliśmy też na poprzedniej lekcji dworcowy komunikat:

Увага! Поїзд сполученням Київ – Люблін відправляється в шість годин десять хвилин.

Czyli: *Uwaga! Pociąg relacji Kijów – Lublin odjeżdża o godzinie szóstej dziesięć.*

Dzisiaj właśnie poznamy wyrażenia dotyczące jazdy pociągiem. Przedstawimy krótki dialog podróżnego z kasjerką na ukraińskim *dworcu kolejowym* (залізничний вокзал).

- Я вас слухаю.
- Швидкий до Києва на дев'ятнадцяту десять.
- Купейний вагон?
- Так, будь ласка.
- Покажіть ваш паспорт.
- Будь ласка.
- Дякую. Сорок гривень шістдесят копійок.
- О котрій він буде в Києві?
- Запитайте, будь ласка, в довідці.

Teraz po kolei przetłumaczmy rozmowę.

Kasjerka powiedziała: *Slucham pana.* Я вас слухаю.

Podróżny poprosił o bilet na pośpieszny do Kijowa na 19:10. Швидкий до Києва на дев'ятнадцяту десять.

(*Pociąg pośpieszny to швидкий поїзд.*)

Następnie kasjerka poprosiła o pokazanie paszportu, Покажіть ваш паспорт.

a na koniec podała cenę biletu: 40 hrywien 60 kopiejek. Сорок гривень шістдесят копійок.

(*Bilet to квиток, cena biletu – ціна на квиток.*)

Pasażer zapytał jeszcze, o której on (tnz. pociąg) będzie w Kijowie, О котрій він буде в Києві?

ale kasjerka grzecznie poprosiła, żeby zapytał w informacji. Спитайте, будь ласка, в довідці.

Zapamiętajmy:

швидкий поїзд	pociąg pośpieszny
довідка	informacja

Pasażera z Polski może dziwić to, że na Ukrainie nie można kupić biletu na pociąg jadący dłuższą trasą, jeśli nie okaże się paszportu albo dowodu osobistego. Dokumenty trzeba dawać do wglądu i w kasie, i przy wchodzeniu do wagonu, więc podróżowanie „na garę” (po ukraińsku – *зайцем*) jest raczej wykluczone.

Spróbujmy teraz kupić bilet na inny pociąg:

- Пасажирський до Луцька, будь ласка. Плацкарт.
- На який поїзд?
- На завтра, на восьму ранку.
- На жаль, не маю вже місць. Можете їхати наступним о дев'яти сорок.

Пасажирський до Луцька, будь ласка. Плацкартний. czyli: *Osobowy do Łucka, proszę. Z miejscówką.*

На який поїзд? *Na który pociąg?*

На завтра, на восьму ранку. *Na jutro, na ósmą rano.*

На жаль, нема вже місць. *Niestety, nie ma już miejsc.*

Можете їхати наступним о дев'яти сорок. *Może pan jechać następnym o 9:40.*

Jeszcze raz powtórzmy wiadomości:

<i>dworzec kolejowy</i>	залізничний вокзал
<i>pociąg pośpieszny</i>	швидкий поїзд
<i>pociąg osobowy</i>	пасажирський поїзд
<i>miejscówka</i>	плацкарта
<i>informacja</i>	довідка
<i>bilet</i>	квиток
<i>cena</i>	ціна

Na nas też już pora.

До побачення! До скорої зустрічі!

Na koniec krótki dialog w *informacji kolejowej* (в залізничній довідці):

- Скільки коштує квиток на люблінський поїзд?
- Який?
- До Любліна, в Польщі.
- Двісті сорок гривень.
- Занадто дорого...
- Можете їхати з пересадкою в Луцьку. Буде дешевше.
- А скільки тоді?
- Сімдесят одна гривня.
- Скажені ціни!
- Раз вам ціни не по кишені – ідіть пішки. Щасливої дороги!

Podróżny spytał:

Ile kosztuje bilet na pociąg do Lublina?,

ale na cenę 240 hrywien

powiedział, że to za drogo.

Pani w informacji zaproponowała trasę
z przesiadką w Łucku

i zapewniła, że będzie taniej –

siedemdziesiąt jeden hrywien:

Na to jednak podróżny zawołał: *Szalone ceny!*

Chyba już zmęczona pani odparła:

Skoro pana na to nie stać –

niech pan idzie na piechotę. Szczęśliwej drogi!

Скільки коштує квиток
на люблінський поїзд?

Двісті сорок гривень.

Занадто дорого.

Можете їхати з пересадкою
в Луцьку.

Буде дешевше.

Сімдесят одна гривня.

Скажені ціни!

Раз вам ціни не по кишені –

ідіть пішки. Щасливої дороги!

Lekcja 10

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Na poprzedniej lekcji mówiliśmy o pociągach, kupowaniu biletu i tak dalej. Powtórzmy kilka istotnych wyrażen:

поїзд	czyli <i>pociąg</i>
швидкий поїзд	czyli <i>pociąg pośpieszny</i>
квиток	<i>bilet</i>
ціна	<i>cena</i>
купе	<i>przedział</i>
вокзал	<i>dworzec</i>
довідка	<i>informacja</i>

Pogoda nie sprzyja ostatnio ani dalekim wyprawom, ani nawet krótkim spacerom. Dzisiaj pomówimy o wizytach u lekarza, przeziębieniach, gorączce i innych „cudownych” rzeczach, z którymi możemy mieć w takim okresie do czynienia.

Oto krótki dialog z przychodni:

- Добрий день!
- Добрий день! В чому проблема?
- Я застудився. У мене гарячка. Майже весь час кашляю, чихаю та ще й горло у мене болить і озноб мучить.
- Температура у вас яка?
- Тридцять дев'ять градусів.
- Відкрийте рот, я вам загляну у горло. Скажіть „А”.
- Ааа...
- Так... Вам недовго залишилося.
- Що?
- Хворіти вам недовго залишилося. Ось вам рецепт: приймайте чотири таблетки на день протягом тижня, будь ласка.
- Дякую.
- Не переживайте! Скоро будете здорові.

Lekarka przywitała się	Добрий день!
i spytała, w czym problem.	В чому проблема?
Pacjent powiedział, że się przeziębił.	Я застудився.
Powiedział, że ma gorączkę,	У мене гарячка.
prawie cały czas kaszle,	Майже весь час кашляю,
kicha,	чихаю,
a do tego jeszcze boli go gardło	та ще й горло у мене болить
i мęczą dreszcze:	і озноб мучить.

Powtórzmy od razu kilka określeń:

застудитися	<i>przeziębić się</i>
застуда	<i>to przeziębienie</i>
гарячка	<i>gorączka</i>
кашляти	<i>kaszleć</i>
чихати	<i>kichać</i>
Горло болить.	<i>Boli gardło.</i>
озноб	<i>dreszcze</i>
чихати	<i>kichać</i>

Na pytanie o wysokość temperatury pacjent odpowiedział: Тридцять дев'ять градусів.

czyli oczywiście *trzydzieści dziewięć stopni*.

Pani doktor kazała choremu otworzyć usta	Відкрийте рот,
i powiedziała, że zajrzy mu do gardła.	я вам загляну у горло.
Powiedziała też: <i>Niech pan powie „А”</i> ,	Скажіть „А”.
po czym orzekła: <i>Niedługo panu zostało</i> .	Вам недовго залишилося.
Po niespokojnym: <i>Co?</i>	Що?
ze strony pacjenta dokończyła, że niewiele mu zostało chorować.	Хворіти вам недовго залишилося.
Wreszcie powiedziała: <i>Oto recepta dla pana</i> .	Ось вам рецепт.
Na koniec lekarka pocieszyła przeziębionego obywatela mówiąc, żeby się nie przejmował,	Не переживайте!
bo szybko będzie zdrowy.	Скоро будете здорові.

- Як ти себе почуваш, Анно?
- Цілком добре, але, здається, що ти хворий?
- Я трохи застудився, та це ж не дуже тяжка хвороба.
- Все одно сходи краще до лікаря.
- Уже був. Лікар сказав, що скоро видужаю. Тепер я на бюлетені відпочину, подивлюся телевізор...
- Так ти сюди прийшов тільки для того, щоб когось заразити?

Taras zapytał mnie, jak się czuję.	Як ти себе почуваш, Анно?
Odpowiedziałam, że całkiem dobrze, ale zdaje się, że on jest chory.	Цілком добре, але, здається, що ти хворий?
Taras stwierdził, że się trochę przeziębił, ale to przecież niezbyt ciężka choroba.	Я трохи застудився, та це ж не дуже тяжка хвороба.
Poradziłam, żeby tak czy owak poszedł do lekarza.	Все одно сходи краще до лікаря.
Taras powiedział, że już był i że lekarz powiedział mu, że wkrótce wyzdrowieje:	Уже був. Лікар сказав, що скоро видужаю.
A teraz jest na zwolnieniu, odpocznie i poogląda telewizję:	Тепер я на бюлетені, відпочину, подивлюся телевізор...
Zapytałam, czy w takim razie przyszedł tu tylko, żeby kogoś zarazić:	Так ти сюди прийшов тільки для того, щоб когось заразити?

Powtórzmy znów najistotniejsze wyrażenia:

лікар	<i>lekarz</i>
сходити до лікаря	<i>iść do lekarza</i>
хвороба	<i>choroba</i>
хворий	<i>chory</i>
здоровий	<i>zdrowy</i>
хворіти	<i>chorować</i>
застудитися	<i>przeziębic się</i>
видужати	<i>wyzdrowieć</i>
приймати ліки	<i>zażywać lekarstwa</i>
бюлетень	<i>zwolnienie</i>
гарячка	<i>gorączka</i>
чихання	<i>kichanie</i>
заразити	<i>zarazić</i>

Skoro mowa o gardle, przyszła mi do głowy rada dla tych, którym szczególną trudność sprawia wymowa ukraińskiego gardłowego „r”. Spróbujcie państwo wymówić polski dźwięk „ch” tak, jakbyście mieli zatkany nos i bardzo bolało was gardło. Raczej nie będzie to idealna ukraińska wymowa, ale z pewnością coś zbliżonego. Proszę powtórzyć:

горло – гарячка – тридцять дев'ять градусів

Żegnajmy się czym prędzej – *i бажаємо вам здоров'я*, czyli *życzymy państwu zdrowia*.

На все добре! До побачення!

Lekcja 11

Доброго дня!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Przypomnijmy sobie niektóre wyrażenia związane z przeziębieniem i leczeniem, poznane na zeszłotygodniowej lekcji:

<i>choroba</i>	хвороба
<i>chory</i>	хворий
<i>lekarz</i>	лікар
<i>leki</i>	ліки
<i>zażywać leki</i>	приймати ліки
<i>przeziębienie</i>	застиуда
<i>zdrowie</i>	здоров'я
<i>wyzdrowieć</i>	видужати
<i>kichać</i>	чихати
<i>gardło</i>	горло
<i>gorączka</i>	гарячка

Dzisiaj zajmujemy się przyjemniejszymi tematami, a mianowicie obchodzeniem zimowych świąt: Nowego Roku i Bożego Narodzenia.

Nowy Rok (Новий рік) jest na Ukrainie świętem chyba ważniejszym w powszechnym odczuciu niż *Boże Narodzenie* (Різдво Христове), które zresztą zgodnie z tradycją wschodnich Kościołów obchodzone jest po Nowym Roku, 7 stycznia.

Wigilia (po ukraińsku Святвечір) niewiele różni się od polskiej. Jak w Polsce, na stole powinno być *dwanaście potraw* (дванадцять страв), a wśród nich *barszcz z uszkami i ryby* (борщ з пампушками й риба). Właśnie z Ukrainy na polską Wigilię trafiła *кутя*. Niestety, niektórzy nie znają tej najważniejszej – przynajmniej na Ukrainie – wigilijnej potrawy, wyjaśniamy, że jest to kasza z ziaren jęczmienia, miodu, maku i orzechów włoskich.

Prezenty ukraińskie dzieci otrzymują już na Nowy Rok i przynosi je raczej nie Święty Mikołaj (jemu poświęca się osobny dzień – 19 grudnia), a *Dziadek Mróz* (Дід Мороз), któremu towarzyszy w asyście *Śnieżynka* (Снігуронька). Chociaż jest z tym trochę zamieszania i należy przyjąć, że na Ukrainie działa dwóch pozaziemskich filantropów:

Dziadek Mróz i Święty Mikołaj, bo w tak wielkim kraju jeden by sobie nie dał rady! Do tego jest jeszcze *Санта Клаус*, który przybył zza oceanu, ale nieźle się już czuje na Ukrainie i różni się od swojego prawosławnego Mikołaja.

- З Різдвом та Новим роком, Анно!
- З Новим роком і Різдвом, Тарасе!
- Ти вже думаєш про подарунки для своїх дітей?
- Так. Збираюся купити їм іграшки.
- Цікаво, які?
- Комп'ютерну гру для сина і кілька гарних ляльок для дочки.
- І кучу солодкого напевно?
- Звичайно! А ти що купиш?
- Мій синок написав листа Діду Морозу, що хоче мати якогось африканського ядовитого павука. Але я зовсім не впевнений, чи задовольнити таке прохання.
- Покладь йому під ялинку комп'ютерну гру про ядовитого павука, ласощі та лозину.
- Думаю, що маєш рацію.

Najpierw pozdrowiliśmy się z Tarasem z okazji świąt. – З Різдвом та Новим роком, Анно!
– З Новим роком і Різдвом, Тарасе!

Pozdrowić z okazji Nowego Roku i Bożego Narodzenia – to po ukraińsku: Привітати з Новим роком і Різдвом Христовим.

Taras zapytał, czy myślę już o prezentach dla swoich dzieci. Анно, ти уже думаєш про подарунки для своїх дітей?

Odpowiedziałam, że tak. Zamierzam kupić im zabawki. Так. Збираюся купити їм іграшки.

Taras zaciekał się tym, jakie zabawki chce kupić. Цікаво, які?

Powiedziałam, że grę komputerową dla syna i kilka ładnych lalek dla córki. Комп'ютерну гру для сина і кілька гарних ляльок для дочки.

Taras dopowiedział, że na pewno dam im też kupę słodczy. І кучу солодкого напевно?

Powiedział też, że jego synek napisał list do Dziadka Mroza. Мій синок написав листа Діду Морозу,

o tym, że chce jakiegoś afrykańskiego jadowitego pająka. що хоче мати якогось африканського ядовитого павука.

Taras stwierdził też, że zupełnie nie jest pewien, czy spełnić taką prośbę. **Але я зовсім не впевнений, чи задовольнити таке прохання.**

Poradziłam, żeby położył mu pod choinkę grę komputerową o jadowitych pająkach, smakołyki i różgę. **Покладь йому під ялинку комп'ютерну гру про ядовитих павуків, ласощі та лозину.**

Taras myśli, że mam rację. **Думаю, що маєш рацію.**

Zapamiętajmy:

<i>Nowy Rok</i>	Новий рік
<i>Boże Narodzenie</i>	Різдво
<i>Wigilia Bożego Narodzenia</i>	Святвечір
<i>Dziadek Mróz</i>	Дід Мороз
<i>Święty Mikołaj</i>	Святий Миколай
a bardziej obcy <i>Święty Mikołaj</i>	Санта Клаус
<i>choinka</i>	ялинка
<i>prezenty</i>	подарунки
<i>smakołyki</i>	ласощі

- **Анно**, що робитимеш у Новий рік?
- Піду на вечірку з моїм чоловіком і з нашими друзями.
- А де **будете** розважатися?
- В **дуже** елегантному ресторані. **Але** о дванадцятій годині **будемо** з моїм чоловіком зустрічати Новий рік на Литовській площі. Тебе також туди запрошую.
- Що там **буде** відбуватися?
- Як щороку, **будуть** феєрверки, концерти, **танці**, шампанське і напевно **незабутні** враження.
- **Дивно**, але я всі таке гуляння уже назавтра забуваю.

Taras zapytał, co będę robić w Nowy Rok. **Анно**, що робитимеш у Новий рік?

Odpowiedziałam, że pójdę na imprezę ze swoim mężem i z naszymi przyjaciółmi. **Піду** на вечірку з моїм чоловіком і з нашими друзями.

Taras zapytał, gdzie będziemy się bawić. **А де будете** розважатися?

Pochwaliłam się, że w bardzo eleganckiej restauracji. **У дуже елегантному** ресторані.

Ale o dwunastej z moim mężem wyjdziemy na spotkanie Nowego Roku na Plac Litewski. **О дванадцятій годині з моїм чоловіком будемо** зустрічати Новий рік на Литовській площі.

Powiedziałam, że jego też tam zapraszam. **Тебе** також туди запрошую на площу.

Na pytanie, co tam będzie się odbywać, odpowiedziałam, że jak co roku będą fajerwerki, koncerty, tańce, szampan i na pewno niezapomniane wrażenia. **Що там буде** відбуватися?

Taras powiedział, że to dziwne, ale on wszystkie takie zabawy zapomina już następnego dnia. **Як щороку, будуть** феєрверки, концерти, **танці**, шампанське і **напевно** **незабутні** враження.

Powtórzmy kilka wyrażen z całej lekcji:

Новий рік
Різдво
Святвечір
ялинка
подарунки
феєрверки
шампанське
запрошую

З Новим роком – всього доброго!

До побачення!

Lekcja 12

Доброго дня! Привіт!

Witamy na dwunastej lekcji języka ukraińskiego.

Tydzień temu rozmawialiśmy o świętach Bożego Narodzenia i o Nowym Roku. Tym razem tematem lekcji będą sprawy bardzo praktyczne, związane z wynajęciem pokoju. Ale najpierw powtórzmy niektóre bardzo ważne wiadomości z poprzedniej lekcji.

<i>Boże Narodzenie</i>	Різдво Христове
<i>Nowy Rok</i>	Новий рік
<i>pozdrowić z okazji Nowego Roku</i>	привітати з Новим роком
<i>zaprosić</i>	запросити
<i>choinka</i>	ялинка
<i>prezenty</i>	подарунки
<i>impreza</i>	вечірка
<i>bal</i>	бал
<i>szampan</i>	шампанське

Posłuchajcie państwo teraz dialogu recepcjonistki z człowiekiem, który chciał zarezerwować na Sylwestra miejsce w kijowskim hotelu.

- Доброго дня! Я хочу забронювати номер на тридцять перше грудня.
- На жаль, всі номери у нас давно вже зайняті.
- А на перше січня?
- Вибачте, до десятого лютого немає вільних місць.
- Шкода...
- Попробуйте в інших готелях.
- Дякую, буду пробувати.

Klient powiedział, że chce zarezerwować pokój hotelowy na 31 grudnia.

Pani portierka odpowiedziała:

Niestety, wszystkie pokoje już dawno zajęte.

Я хочу забронювати номер на тридцять перше грудня.

На жаль, всі номери у нас давно вже зайняті.

Pan zapytał więc o rezerwację na 1 stycznia, А на перше січня?

ale rozmówczyni przeprosiła i powiedziała, że do 10 lutego nie ma wolnych miejsc.

Jednak poradziła spróbować w innych hotelach. Попробуйте в інших готелях.

Oczywiście nawet w takim okresie z pewnością można znaleźć wolny pokój w jakimś tańszym albo bardzo tanim hotelu. Udało się to podróżnej, która od razu udała się do hotelu w pobliżu dworca. Oto następny krótki dialog:

- Доброго дня! Хочу найняти номер.
- Для скількох осіб?
- Тільки для мене.
- Одна особа... Кімната з телевізором?
- Ні, не треба. Вистарчить якщо буде ліжко.
- Як довго залишаєтесь?
- Три дні.
- Попередня оплата. Тридцять гривень за добу – разом дев'яносто гривень.
- Будь ласка.
- Дякую. Ось ваші ключі. В кінці вестибюля є сходи, ліфт не працює. Підніміться на восьмий поверх. Направо, поруч з туалетом, є кімната дев'яносто шість, з видом на вокзал. Прибиральниця приходить щоденно біля восьмої ранку. Сніданок бажаєте?
- Ні, дякую.
- Доброї ночі.
- Вам також.

Kobieta-gość (гостя) powiedziała portierowi (порт'є), że chce wynająć pokój hotelowy. Zwróćcie państwo uwagę na to, że odwrotnie niż w polskim, w języku ukraińskim słowo gість (czyli: gość) ma żeńską formę – гостя; za to słowo порт'є znaczy tak samo portier i portierka.

Хочу найняти номер.

Portier zapytał, dla ilu osób.

Для скількох осіб?

Odpowiedziała: *Tylko dla mnie.*

Тільки для мене.

Portier powtórzył sobie: *Jedna osoba...*

Одна особа...

i zapytał, czy to ma być pokój z telewizorem.

Кімната з телевізором?

W odpowiedzi usłyszał od zmęczonej podróżnej, że nie trzeba – wystarczy, jeśli będzie łóżko.

Ні, не треба. Вистарчить якщо буде ліжко.

Potem zapytał gościa, na jak długo zostaje i dowiedziawszy się, że *trzy dni* wyjaśnił warunki finansowe:

Oplata z góry

– *trzydzieści hrywien za dobę, razem 90 hrywien.*

Wreszcie powiedział: *Oto pani klucze*

i na koniec podał jeszcze kilka ważnych informacji, a mianowicie:

Na końcu holu są schody, winda nie działa.

Niech pani wejdzie na ósme piętro.

Na prawo, obok ubikacji, jest pokój nr 96

Nie omieszkął dumnie zaznaczyć, że pokój jest z widokiem na dworzec.

Powiedział też, że sprzątaczką przychodzi codziennie około ósmej rano

i spytał, czy gość życzy sobie śniadanie.

Як довго залишаєтесь?

Три дні.

Попередня оплата.

Тридцять гривень за добу

– разом дев'яносто гривень.

Ось ваші ключі.

В кінці вестибюля є сходи,

ліфт не працює.

Підніміться на восьмий поверх.

Направо, поруч з туалетом, є кімната дев'яносто шість,

з видом на вокзал.

Прибиральниця приходить щоденно біля восьмої ранку.

Сніданок бажаєте?

прибиральниця

sprzątaczką

залишатися

zostawać

– **Анно**, ти ночувала в готелі в Україні?

– Так, але це був зовсім інший готель. Дешевий, але нормальний.

– Я ночував тільки в гуртожитку. Також не нарікаю.

Taras zapytał, czy nocowałam w hotelu na Ukrainie.

Анно, ти ночувала в готелі в Україні?

Odpowiedziałam, że tak, ale to był zupełnie inny hotel.

Так, але це був зовсім інший готель.

Niedrogi, ale porządny.

Дешевий, але нормальний.

Zwróćmy uwagę na to, że w języku ukraińskim słowo *нормальний* ma bardziej pozytywne, aprobujące znaczenie niż polskie słowo *normalny*. Bardzo często – oprócz znaczenia takiego, jak w polskim – występuje ono w znaczeniu „porządny”, „przyzwoity”, „dobry”.

Na koniec dialogu Taras powiedział, że on nocował tylko w akademiku – i też nie narzeka.

Я ночував тільки в гуртожитку. Також не нарікаю.

До побачення! До наступної зустрічі!

Powtórzmy najważniejsze wyrażenia z tego sporego materiału:

готель	<i>hotel</i>
портьє	<i>portier / portierka</i>
номер	<i>pokój hotelowy</i>
кімната	<i>pokój</i>
попередня оплата	<i>opłata z góry</i>
бронювати	<i>rezerwować</i>
найняти	<i>wynająć</i>
наймати	<i>wynajmować</i>
вестибюль	<i>hol</i>
туалет	<i>ubikacja</i>
поверх	<i>piętro</i>
ліфт	<i>winda</i>

Lekcja 13

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Na poprzedniej lekcji mówiliśmy o wynajmowaniu pokoju hotelowego. Tym razem odwiedzimy restaurację.

Ale najpierw jak zwykle powtórzmy niektóre wyrażenia z poprzedniej lekcji:

<i>hotel</i> to po ukraińsku	готель
<i>pokój hotelowy</i>	номер
<i>pokój</i>	кімната
<i>rezerwować</i>	бронювати
<i>wynająć</i>	найняти
<i>nocować</i>	ночувати
<i>portier / portierka</i>	порт'є
<i>hol</i>	вестибюль

Bez wątpienia na Ukrainie można dobrze zjeść, a tamtejsze jedzenie chwalą sobie przybysze z Polski i innych krajów. Posłuchajmy dialogu kelnerki z klientem restauracji:

- Доброго дня! Чого бажаєте?
- Пляшку шампанського і порцію ікри, будь ласка. Та ще, мабуть, персики в тісті.
- Зараз принесу.
- Або почекайте, я ще подивлюся в меню... Сьогодні я рад би з'їсти щось інше. Дайте, будь ласка, кров'янку з картоплею, солені огірки і чарку горілки з перцем.
- Це все?
- Так.
- Через кілька хвилин подам.

Kelnerka spytała: *Czego pan sobie życzy?*

Чого бажаєте?

Gość w odpowiedzi wymienił *butelkę szampana*
i *porcję kawioru*,

Пляшку шампанського
і порцію ікри.

a potem dodał, że jeszcze może *brzoskwinie*
w *cieście*.

Kelnerka powiedziała, że zaraz przyniesie.

Ale klient w porę skończył żarty i powiedział:
Jeszcze popatrzę na menu

i stwierdził, że dziś chętnie zjadłby coś innego.

Następnie poprosił o podanie *kaszanki*

z kartoflami,

kiszzone ogórki

oraz *kieliszek wódki z papryką*.

Kelnerka zapowiedziała, że poda wszystko
za kilka minut.

Та ще, мабуть, персики в тісті.

Зараз принесу.

Або почекайте, я ще подивлюся в
меню...

Сьогодні я рад би з'їсти щось інше.

Дайте, будь ласка, кров'янку

з картоплею,

солені огірки

і чарку горілки з перцем.

Через кілька хвилин подам.

Posłuchajmy jeszcze jednego krótkiego dialogu dwojga klientów w restauracji, którzy zastanawiają się, co wybrać z karty:

- Який гарний ресторан!
- Давай зайmemo столик біля вікна.
- Що замовляємо?
- Звичайний обід. Тобі який суп?
- Борщ.
- Я візьму капусняк.
- А на друге?
- Я вареники, китайський салат і каву з вершками.
- А я замовлю котлети по-київськи, картоплю і чашку чаю.
- Гаразд! Покличу офіціанта.

Na początku klientka zachwyciła się:

Jaka ładna restauracja!

Який гарний ресторан!

Jej rozmówca zaproponował zająć stół przy oknie.

Давай зайmemo столик біля вікна.

Pani zapytała: *Co zamawiamy?*

Що замовляємо?

Mężczyzna odpowiedział, że zwykły obiad,
i zapytał znajomą, co dla niej zamówić.

Звичайний обід. Тобі який суп?

Odpowiedziała: *Barszcz*.

Борщ.

Pan oznajmił, że weźmie <i>kapuśniak</i> .	Я візьму капусняк.
Na to jego towarzyszka, pragnąc podtrzymać ciekawą konwersację, zapytała: <i>Co na drugie?</i>	А на друге?
Usłyszała, że <i>pierogi, chińską салатkę i kawę ze śmietanką</i> .	Вареники, китайский салат і каву з вершками.
Sama postanowiła zamówić <i>kotlety po kijowsku, kartofle i filiżankę herbaty</i> .	А я замовлю котлети по-київськи, картоплю і чашку чаю.
Pan zadeklarował, że zawoła kelnera.	Покличу офіціанта.

Powtórzmy teraz od początku co ważniejsze wyrażenia z obu dialogów:

ресторан	<i>restauracja</i>
Чого бажаєте?	<i>Czego pan (pani) sobie życzy?</i>
Що замовляємо?	<i>Co zamawiamy?</i>
замовити	<i>zamówić</i>
офіціант	<i>kelner</i>
меню	<i>menu</i>
столик	<i>stolik</i>
чашка	<i>filiżanka</i>
рюмка	<i>kieliszek</i>
пляшка	<i>butelka</i>
горілка з перцем	<i>wódka z papryką</i>
кава з вершками	<i>kawa ze śmietanką</i>
покликати офіціанта	<i>zawołać kelnera</i>
подивитися в меню	<i>popatrzeć w menu</i>
суп	<i>zupa</i>
котлета з картоплею	<i>kotlet z kartoflami</i>
борщ	<i>barszcz</i>
солені огірки	<i>kiszone ogórki</i>

Dodajmy do tej listy i dobrze zapamiętajmy jeszcze dwa bardzo ważne słówka:

рахунок	<i>rachunek</i>
і чайові	<i>napiwek</i>

- Анно, можна тебе запросити в ресторан?
- А в який?
- Вокзальний. Там подають дуже смачний борщ і відбивні там просто чудові.
- Дякую. Я не люблю відбивних.
- Там же не тільки бідбивні. Там, наприклад, дуже добрі й дешеві чебуреки. Крім того рахунок буде невеликий.
- Мабуть, іншим разом.

Taras chciał mnie zaprosić do restauracji,   запросити в ресторан
w której podaje się bardzo smaczny barszcz.   Подають дуже смачний борщ
i gdzie sznycle są po prostu cudowne.   і відбивні там просто чудові.

Podobno są tam też bardzo dobre i tanie
czebureki, czyli coś w rodzaju wschodniej
wersji hamburgera.

До побачення! До зустрічі!

Lekcja 14

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Święta skończyły się już i w Polsce, i (trochę później) na Ukrainie – przyszedł czas na szarą codzienność: praca albo – niestety – szukanie pracy. Dziś zajmiemy się tymi ciężkimi tematami.

Najpierw jednak powtórzmy kilka słów z poprzedniej lekcji:

<i>restauracja</i>	ресторан
<i>zamówić</i>	замовити
<i>menu</i>	меню
<i>stolik</i>	столик
<i>obiad</i>	обід
<i>danie</i>	страва
<i>zupa</i>	суп
<i>filiżanka</i>	чашка
<i>kieliszek</i>	чарка
<i>kelner</i>	офіціант
<i>rachunek</i>	рахунок
<i>napiwek</i>	чайові

Na początek krótki dialog między mężczyzną, który chce pracować na budowie, a kierowniczką firmy.

- Будівельна компанія „Грабар” – слухаю.
- Доброго дня! Я дзвоню вам по оголошенню.
- Добрий день! Ви шукаєте працю?
- Так.
- Ви будівельник за фахом?
- Так, будівельний робітник.
- Завтра о дев'ятій ранку зможете прийти на співбесіду?
- Добре, прийду.

Pani odbierając telefon podała od razu nazwę firmy: *Spółka Budowlana „Hrabar”*.

Будівельна компанія „Грабар” – слухаю.

Pan przywitał się i powiedział bardzo kolokwialnym językiem, że dzwoni z ogłoszenia.

Доброго дня! Я дзвоню вам по оголошенню.

Pani upewniła się, czy dzwoniący szuka pracy.

Ви шукаєте працю?

Potem zapytała, czy jest budowniczym z zawodu.

Ви будівельник за фахом?

Usłyszała twierdzącą odpowiedź:

Так, будівельний робітник.

Zapytała, czy pan będzie mógł przyjść jutro o dziewiątej rano na rozmowę w sprawie pracy.

Завтра о дев'ятій ранку зможете прийти на співбесіду?

Dzwoniący odpowiedział: *Dobrze, przyjdę*.

Добре, прийду.

Zapamiętajmy:

rozmowa (w tym przypadku) to

співбесіда

a robotnik budowlany to po ukraińsku

будівельний робітник

Teraz przejdźmy do samej rozmowy między szukającym pracy a jego ewentualną pracodawczynią:

- Ви довго працювали на будівництві?
- Шість років працював виконробом на будівельному підприємстві „Волжилбуд” у Рівному.
- Розкажіть про вашу кваліфікацію.
- Після закінчення рівненського ПТУ я був на курсах з обслуговування крана і тепер я також машиніст крана.
- У вас звичайно є диплом про перепідготовку?
- Так, маю його з собою – будь ласка.
- А чому ви хочете у нас працювати?
- З приводу зарплати.
- Яке винагородження вас влаштовує?
- Скажімо, принаймні дві тисячі гривень чистої зарплати.
- Знаєте... Нам зараз більше потрібні зварники й муляри. Але добре – прийдіть, будь ласка, завтра о сьомій ранку в кімнату двадцять три.
- Я вмію також зварювати.

Przetłumaczmy:

Ви довго працювали на будівництві?	<i>Czy długo pracował pan na budowie?</i>
Я шість років працював виконробом на будівельному підприємстві „Волжилбуд” у Рівному.	<i>Sześć lat pracowałem jako majster-kierownik w przedsiębiorstwie budowlanym „Wołżyłbud” w Równem.</i>
Роскажіть про вашу кваліфікацію.	<i>Proszę powiedzieć o pańskich kwalifikacjach.</i>
Після закінчення рівненського ПТУ я був на курсах з обслуговування крана і тепер я також машиніст крана.	<i>Po skończeniu zawodówki w Równem byłem na kursie obsługi dźwigu i teraz jestem też maszynistą dźwigu.</i>
У вас звичайно є диплом про перепідготовку?	<i>Ma pan oczywiście dyplom ukończenia szkoleń?</i>
Так, маю його з собою – будь ласка.	<i>Tak, mam go ze sobą – proszę.</i>
Чому ви хочете у нас працювати?	<i>Czemu chce pan u nas pracować?</i>
З приводу зарплати.	<i>Z powodu pensji.</i>
Яке винагородження вас влаштовує?	<i>A jakie wynagrodzenie pana urządza?</i>
Скажімо, принаймні дві тисячі гривень чистої зарплати.	<i>Powiedzmy, przynajmniej dwa tysiące hrywien na rękę.</i>
Знаєте... Нам зараз більше потрібні зварники й муляри. Але прийдіть, будь ласка, завтра о сьомій ранку в кімнату двадцять три.	<i>Wie pan... Teraz bardziej potrzebni są nam spawacze i murarze. Ale proszę przyjść jutro o siódmej rano do pokoju nr 23.</i>
Умію також зварювати.	<i>Umiem też spawać.</i>

Powtórzmy najważniejsze wyrażenia:

<i>pracować na budowie</i>	працювати на будівництві
<i>bezpośredni kierownik budowlanych prac / majster na budowie</i>	виконроб
<i>robotnik budowlany</i>	будівельний робітник
<i>spawacz</i>	зварник
<i>Jestem spawaczem z zawodu.</i>	Я зварник за фахом.
<i>spawać</i>	зварювати
<i>murarz</i>	муляр
<i>przedsiębiorstwo</i>	підприємство
<i>kwalifikacje</i>	кваліфікація
<i>zawodówka</i>	ПТУ

<i>wyższa szkoła</i>	ВУЗ
<i>dźwig</i>	кран
<i>operator dźwigu</i>	машиніст крана
<i>pensja</i>	зарплата
<i>wynagrodzenie</i>	винагородження
<i>rozmowa w sprawie pracy</i>	співбесіда
<i>przeszkolenie</i>	перепідготовка

Zwróćmy uwagę na to, że ukraiński odpowiednik słowa *kwalifikacje* występuje tylko w liczbie pojedynczej – *кваліфікація*.

Przypomnijmy też sobie kilka zawodów, o jakich już mówiliśmy na poprzednich lekcjach:

<i>kucharz</i>	кухар
<i>rolnik</i>	хлібороб
<i>rolnictwo</i>	сільське господарство
<i>fryzjer</i>	перукар
<i>dziennikarz</i>	журналіст
<i>kelner</i>	офіціант
<i>taksówkarz</i>	таксист
<i>nauczyciel</i>	вчитель
<i>kierowca</i>	водій
<i>lekarz</i>	лікар
<i>konduktor</i>	провідник

Na koniec jeszcze parę chyba mniej przyjemnych nazw:

<i>urząd pracy</i>	центр зайнятості
<i>zasilek dla bezrobotnych</i>	допомога по безробіттю
<i>emigracja</i>	еміграція

- Надіюсь, **Анно**, що нам не доводиться стояти у черзі в центрі зайнятості.
- Надія вмирає останньою, Тарасе...

Na następnej lekcji będziemy kontynuować dzisiejszy temat i nauczymy się na przykład podstawowych określeń z ukraińskiego CV.

До побачення! До зустрічі!

Lekcja 15

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Dzisiaj kontynuujemy temat pracy i jej poszukiwania.

Powtórzmy krótko kilka wyrażen z poprzedniej lekcji:

<i>pensja</i>	зарплата
<i>wynagrodzenie</i>	винагорода
<i>robotnik budowlany</i>	будівельний робітник
<i>operator dźwigu</i>	машиніст крана
<i>przedsiębiorstwo</i>	підприємство
<i>kwalfikacje</i>	кваліфікація
<i>rozmowa z pracodawcą</i>	співбесіда з роботодавцем

- **Анно**, чим ти займалася перед тим, як стала журналісткою?
- Я працювала **нахожою нянькою**, секретаркою і **перекладачкою**. **Тарасе**, а ти мав **якусь роботу**, доки ти не став екскурсоводом?
- Так, я був, наприклад, **продавцем** у магазині, **але** надто часто помилявся з грошима. **Працював** і **барменом**, тоді знову ж... **школа** й **говорити**.
- А тепер як?
- **Гаразд**, дякую. **Хоча**, можливо, що **зміню роботу** і **буду таксистом**.
- **Вправді?**
- Так. Тільки **треба** мені отримати водійські права.

Zapytałem Annę, czym się zajmowała, dopóki nie została *dziennikarką*.

Анно, чим ти займалася перед тим, як стала журналісткою?

Odpowiedziała, że pracowała jako *opiekunka dla dziecka*, *sekretarka* i *tłumaczka*.

Я працювала **нахожою нянькою**, секретаркою і **перекладачкою**.

Wtedy Anna zapytała, czy ja miałem jakąś pracę, zanim zostałem *przewodnikiem wycieczek*.

– **Тарасе**, а ти мав **якусь роботу**, доки ти не став екскурсоводом?
– Я був, наприклад, **продавцем** у магазині,

Ale zbyt często się mylił z pieniędzmi.

але надто часто помилявся з грошима.

Pracował też jako *barman*

Працював і **барменом**.

i opisuje swoje doświadczenie z tym zawodem słowami: *szkoda słów*.

школа й **говорити**

Twierdzi jednak, że teraz jest w porządku:

гаразд

Chociaż możliwe, że zmieni pracę

Хоча, можливо, що **зміню роботу**

i będzie *taksówkarzem*.

і **буду таксистом**.

Musi tylko dostać *prawo jazdy*.

Тільки **треба** мені отримати водійські права.

Zapamiętajmy kilka ważnych wyrażen:

<i>dziennikarka</i> to po ukraińsku	журналістка
<i>opiekunka do dziecka</i> to	нахожа няня (albo po prostu: няня)
<i>tłumaczka</i>	перекладачка
<i>tłumacz</i>	перекладач
<i>sekretarka</i>	секретарка
<i>sprzedawca w sklepie</i>	продавець у магазині
<i>sprzedawczyni</i>	продавальниця
<i>barman i barmanka</i>	бармен і барменша
<i>taksówkarz</i>	таксист
<i>prawo jazdy</i>	водійські права

Na przykładzie CV pewnego pana zapoznamy się teraz z podstawowymi danymi umieszczanymi zwykle w takim dokumencie. Mimo że nikt przez radio nie nauczy się pisać ukraińskim alfabetem, to liczymy na to, że ta część lekcji ma jednak pewien sens.

Po ukraińsku CV to

РЕЗЮМЕ

І'мя – прізвище – по батькові	Петро Ткаченко Олександрович
Дата і місце народження	29 січня 1976 р., Ковель
Домашня адреса	Ковель, вул. Володимирська, 13
Телефон / e-mail	+38 033 704 00 66
Освіта	Вища: спеціаліст польської філології
Досвід роботи	З 2003 по 2004 – керівник оптового складу З 2004 до тепер – вчитель у початковій школі №15

Знання комп'ютера	Досвідчений користувач ПК
Володіння іноземними мовами	Польська (вільне) Англійська (вільне) Німецька (базове)
Додаткові дані	Водійські права категорії Б (В)

Тлумачзому:

Імя – прізвище – по батькові – to oczywiście *Imię, nazwisko i imię ojcowskie*

Дата і місце народження *Data i miejsce urodzenia*

Домашня адреса *Adres domowy*

Освіта *Wykształcenie*

W tej rubryce pan Piotr Tkaczenko napisał:

спеціаліст польської філології,

czyli mniej więcej *magister filologii polskiej*; „mniej więcej”, bo system stopni naukowych jest na Ukrainie trochę inny niż w Polsce.

Досвід роботи – czyli *Doświadczenie zawodowe*.

W tej rubryce wpisano:

керівник оптового складу

czyli *kierownik hurtowni*; oraz:

вчитель у початковій школі №15

czyli *nauczyciel w szkole podstawowej nr 15*.

Знання комп'ютера – to rzecz jasna *Znajomość komputera*.

Досвідчений користувач ПК (персонального комп'ютера),

co znaczy, że pan Piotr jest *doświadczonym użytkownikiem komputera osobistego*.

Володіння іноземними мовами *Znajomość języków obcych*.

Польська (вільне) – czyli *Polski (biegła)*

Німецька (базове) – czyli *Niemiecki (podstawowa)*

Gdyby nie chodziło o *języki obce* (іноземні мови), w tej rubryce znalazłyby się jeszcze na pewno dwa punkty:

Українська (рідна) – *Ukraiński (ojczysty)*

Російська (вільне) – *Rosyjski (biegła)*

Powtórzmy kilka wyrażen:

wykształcenie

poziom wykształcenia

wyższe wykształcenie

znajomość komputera

znajomość języków obcych

mówić biegle po polsku

podstawowa znajomość ukraińskiego

doświadczony użytkownik

CV

hurtownia

kierownik

sprzedawca

tłumacz

kierowca

освіта

рівень освіти

вища освіта

знання комп'ютера

володіння іноземними мовами

говорити вільно по-польськи

базове знання української

досвідчений користувач

резюме

оптовий склад

керівник

продавець

перекладач

водій

До побачення! На все добре!

Лекція 16

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na lekcji języka ukraińskiego.

Dzisiejszy temat to opis ludzkiego wyglądu. Jednak najpierw jak zwykle przypomnimy kilka wiadomości z dwóch poprzednich lekcji, kiedy to omawialiśmy między innymi słownictwo związane z pracą i szukaniem pracy.

зарплата	<i>pensja</i>
винагородження	<i>wynagrodzenie</i>
резюме	<i>CV</i>
співбесіда з роботодавцем	<i>rozmowa z pracodawcą</i>
підприємство	<i>przedsiębiorstwo</i>
кваліфікація	<i>kwalfikacje</i>
будівельний робітник	<i>robotnik budowlany</i>
перепідготовка	<i>przeszkolenie</i>
працювати на будівництві	<i>pracować na budowie</i>
центр зайнятості	<i>urząd pracy</i>
допомога по безробіттю	<i>zasilek dla bezrobotnych</i>
кран	<i>dźwig</i>
машиніст скрепера	<i>operator koparki</i>

Teraz – dla wprowadzenia w nowy temat – rozmowa telefoniczna. Zrozpaczony mężczyzna dzwoni po szpitalach szukając swojej teściowej, która wyszła z domu i nie wróciła, nie zabrawszy dokumentów. Konieczny jest szczegółowy opis wyglądu zaginionej.

- Жінка років 60, доволі високого зросту, худорлява.
- Скажіть щось більше. Мабуть, які-небудь особливі прикмети?
- В неї густе сиве волосся, карі очі, овальне лице, кирпатий ніс, довгі червоні нігті та на лівій щоці шрам довжиною 6 см. Вона одягнена в джинсові штани, чорну шкіряну куртку, коричневі туфлі на шпильках і синю блузу з капюшоном.
- Це все?
- На правому вусі сережка у вигляді черепа.

Przetłumaczmy dialog:

Жінка років 60 (шестидесяти), доволі високого зросту, худорлява.

Скажіть щось більше. Мабуть, які-небудь особливі прикмети?

В неї густе сиве волосся, карі очі,

овальне лице,

кирпатий ніс,

довгі червоні нігті

та на лівій щоці

шрам довжиною 6 см (шести сантиметрів).

Вона одягнена

в джинсові штани,

чорну шкіряну куртку,

коричневі туфлі на шпильках

і синю блузу з капюшоном.

Це все?

На правому вусі сережка у вигляді черепа.

Kobieta w wieku 60 lat, dosyć wysokiego wzrostu, szczupła.

Niech pan powie coś więcej. Może jakieś znaki szczególne?

Ma gęste, siwe włosy,

piwne oczy,

owalną twarz,

krótki, zadarty nos,

długie, czerwone paznokcie,

a na lewym policzku

bliznę długości 6 cm.

Ubrana jest

w dżinsowe spodnie,

czarną skórzaną kurtkę,

brązowe buty na szpilkach

i niebieską bluzę z kapturom.

Czy to wszystko?

Jeszcze na prawym uchu kolczyk w kształcie czaszki.

Dobrze zapamiętajmy najistotniejsze wyrażenia:

<i>wzrost</i> to po ukraińsku	зріст
<i>człowiek niskiego wzrostu</i>	людина низького зросту
<i>twarz</i>	лице
<i>włosy</i>	волосся
<i>paznokcie</i>	нігті
<i>nos</i>	ніс
<i>uszy</i>	вуха
<i>policzek</i>	щока
<i>znaki szczególne</i>	особливі прикмети
<i>rysopis</i>	опис особи

Warto zwrócić uwagę na to, że w wielu ukraińskich słowach głoska „i” wymienia się z głoską „o” lub z głoską „e”, w zależności od formy gramatycznej, w jakiej wyraz występuje. Bez wdawania się w szczegóły przedstawimy parę takich przypadków:

<i>nos</i> to po ukraińsku	ніс,	ale <i>czuć nosem</i> to	чути носом
<i>wzrost</i> to po ukraińsku	зріст,	ale <i>kobieta małego wzrostu</i> to	жінка малого зросту
<i>brzuch</i> to	живіт,	ale <i>blizna na brzuchu</i> to	шрам на животі
<i>noga</i> to	нога,	ale <i>dwóch nóg</i> to	двох ніг
podobnie <i>stopa</i>	стопа,	ale <i>dwóch stóp</i>	двох стіп
<i>warkocz</i>	коса,	ale <i>dwóch warkoczy</i>	двох кіс

Przeczytajmy teraz, tłumacząc po każdym zdaniu, dwa wycinki z prasy. Zacznijmy od nawiązania do poprzedniej lekcji:

ВАКАНСІЇ. Потрібна секретарка.	WAKATY. <i>Potrzebna sekretarka.</i>
Вимоги до кандидатки: блондинка, віком до 25 (двадцяти п'яти) років великі голубі очі довгі ноги знання комп'ютера	<i>Wymagania wobec kandydatki: blondynka w wieku do 25 lat, duże niebieskie oczy, długie nogi, znajomość komputera</i>

ШЛЮБНІ ОГОЛОШЕННЯ. Симпатичний, товстий і багатий брюнет із Любліна познайомиться з дівчиною до 30 (тридцяти) років, гарною, русявою.	OGŁOSZENIA MATRYMONIALNE. <i>Sympatyczny, gruby i bogaty brunet z Lublina zapozna się z dziewczyną do 30 lat, ładną, o włosach koloru ciemny blond.</i>
---	--

Teraz powtórzmy najważniejsze wyrażenia z dzisiejszej lekcji:

<i>twarz</i> to po ukraińsku	лице
<i>włosy</i>	волосся
<i>nos</i>	ніс
<i>uszy</i>	вуха

<i>niebieskie oczy</i>	голубі очі
<i>piwne oczy</i>	карі очі
<i>blondyn</i>	блондин
<i>brunetka</i>	брюнетка
<i>szczupły</i>	худорлявий
<i>gruba</i>	товста
<i>paznokcie</i>	нігті
<i>włosy koloru ciemny blond</i> (albo nawet po prostu <i>blond</i>)	русяве волосся
<i>wysoki wzrost</i>	високий ріст
<i>duży brzuch</i>	великий живіт
<i>cechy</i> (w tym wypadku <i>cechy wyglądu</i>)	прикмети
<i>znaki szczególne</i>	особливі прикмети
<i>budowa ciała</i>	тілобудова
<i>rysopis</i>	опис особи

Zwróćmy uwagę na jeszcze jedną osobliwość ukraińskiej gramatyki. Bardzo popularne w tym języku są rzeczowniki zbiorowe, jak *волосся*, które oznaczają wiele obiektów traktowanych jako jedną całość. W polskim języku takim rzeczownikiem jest na przykład słowo *listowie*.

Na tym kończymy. Za tydzień pochodzimy po ukraińskich pubach i dyskotekach.

До побачення! До скорої зустрічі!

Lekcja 17

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Na poprzedniej lekcji układaliśmy rysopisy różnych osób. Teraz odwiedzimy puby i dyskoteki. Ale najpierw jak zwykle powtórzmy niektóre wyrażenia z poprzedniej lekcji:

<i>twarz</i>	лице
<i>włosy</i>	волосся
<i>nos</i>	ніс
<i>uszy</i>	вуха
<i>niebieskie oczy</i>	голубі очі
<i>piwne oczy</i>	карі очі
<i>blondyn</i>	блондин
<i>brunetka</i>	брюнетка
<i>szczupły</i>	худорлявий
<i>gruby</i>	товстий
<i>brzuch</i>	живіт
<i>paznokcie</i>	нігті
<i>znaki szczególne</i>	особливі прикмети
<i>wygląd</i>	вигляд

Przypomnimy też ogólną wiadomość z gramatyki. W ukraińskim często pary głosek „i” z „o” oraz „i” z „e” wymieniają się w tym samym słowie w zależności od postaci gramatycznej. Na przykład:

живіт – живота	<i>brzuch – brzucha</i>
ніс – носа	<i>nos – nosa</i>
кіт – kota	<i>kot – kota</i>
сік – соку	<i>sok – soku</i>

A teraz krótki dialog między dziewczyną, która chce wejść do pubu, a ochroniarzem. Żaden Polak chyba nie będzie miał na Ukrainie problemu ze zrozumieniem słów oznaczających rodzaje lokali gastronomicznych i rozrywkowych, takich jak:

	<i>restauracja</i>	ресторан
czy	<i>bar</i>	бар

Czasami w użyciu są dwuczłonowe nazwy:

	бар-ресторан,
	пивний клуб (czyli <i>klub piwny</i>),
i	кафе-бар,

które chyba najbardziej odpowiadają znaczeniu polskiego słowa *pub*.

- Добрий вечір! Чого бажаєте?
- Я увійти хочу.
- Сьогодні концерт, тому вхід платний – 15 (п'ятнадцять) гривень з особи.
- Надто дорого. Мені це зовсім не по кишені.
- Та й концерт, по-моєму, не дуже вартий таких грошей. Усміхніться гарно і будемо вважати, що ми квити.
- Дякую!
- Нема за що.

Ochroniarz grzecznie przywitał się	Добрий вечір!
i niezbyt mądrze spytał: <i>Czego pani sobie życzy?</i>	Чого бажаєте?
Pani odpowiedziała, że chce wejść.	Я увійти хочу.
Na to usłyszała, że dziś jest koncert	Сьогодні концерт,
i że dlatego wstęp jest płatny	тому вхід платний
– 15 hrywien od osoby.	– 15 (п'ятнадцять) гривень з особи.
Samotna amatorka miłych lokali uznała jednak, że 15 hrywien – to za drogo,	Надто дорого.
i że zupełnie ją na to nie stać.	Мені це зовсім не по кишені.
Ochroniarz stwierdził, że według niego koncert nie bardzo jest wart takich pieniędzy	Концерт, по-моєму, не дуже вартий таких грошей.
i powiedział: <i>Niech się pani ładnie усмієчние i uznamy, że jesteśmy квити.</i>	Усміхніться гарно і будемо вважати, що ми квити.

Zapamiętajmy kilka wyrazów:

<i>wstęp płatny</i>	вхід платний
<i>wstęp bezpłatny</i>	вхід безкоштовний
<i>pięć hrywien od osoby</i>	п'ять гривень з особи
<i>Nie stać mnie.</i>	Мені не по кишені.
<i>Jesteśmy kwita.</i>	Ми квити.
<i>ochroniarz</i>	охоронник

Ochroniarz, zwłaszcza w takich lokalach, jest na Ukrainie nazywany potocznie i niezbyt przychylnym słowem *вишибала*. Słowo *выкидайло*, które kiedyś zapożyczył sobie polski język, raczej wychodzi z mody.

Wyberzmy się teraz do spokojnego baru i posłuchajmy rozmowy między *barmanką* (барменшою) a *stałym bywalcem* (завсідником):

- Привіт! Сьогодні тиснява. Тобі напевно тяжко за стойкою?
- Ні. Я люблю бігати з пивом у натовпі. Яке тобі пиво?
- Те, що завжди. В кредит, будь ласка.
- Сьогодні пиво і апельсиновий сік за рахунок закладу.
- Чудово! Яка нагода?
- Промо-акція.
- Тоді ще одне для тої дівчини, що сидить зліва, біля дверей. Я хочу запросити її на танець.
- Не раджу. Це дівчина нашого нового вишибали.
- Тоді два пива для мене.

Gość lokalu najpierw zauważył, że dziś jest tłum.

Сьогодні тиснява.

Potem powspółczuł barmance:

Na pewno ciężko ci za barem?

Тобі напевно тяжко за стойкою?

Ale dziewczyna odpowiedziała, że lubi biegać z piwem w tłumie

Я люблю бігати з пивом у натовпі.

i przeszła do rzeczy. Zapytała:

Jakie piwo dla ciebie?

Яке тобі пиво?

Klient poprosił o to, co zawsze.

Те, що завжди, будь ласка.

Poprosił o to piwo *na kredyt*:

в кредит

Okazało się, że z powodu akcji promocyjnej – з нагоди промо-акції

piwo i sok pomarańczowy

Пиво і апельсиновий сік

są dzisiaj na koszt firmy.

сьогодні за рахунок закладу.

Klient powiedział:

W takim razie jeszcze jedno dla tamtej dziewczyny,

Тоді ще одне для тої дівчини,

która siedzi na lewo przy drzwiach.

що сидить зліва, біля дверей.

Zapowiedział, że chce zaprosić ją do tańca.

Я хочу запросити її на танець.

Barmanka lojalnie uprzedziła:

Nie radzę. To dziewczyna naszego nowego wykiadały.

Не раджу. Це дівчина нашого нового вишибали.

Powtórzmy co ważniejsze wiadomości z zaprezentowanych dziś dialogów:

<i>sok pomarańczowy</i>	to po ukraińsku	апельсиновий сік
<i>kontuar</i>	<i>to</i>	стойка (albo: буфет)
<i>tłok</i>	<i>to</i>	тиснява (albo krócej: тиск)
<i>tłum</i>		натовп
<i>na koszt firmy</i>		за рахунок закладу
<i>na kredyt</i>		в кредит
<i>Piwo dla tamtej dziewczyny.</i>		Пиво для тієї дівчини.
<i>poprosić do tańca</i>		запросити на танець
<i>iść na dyskotekę</i>		іти на дискотеку

– Знаєш, **Анно**, останнім часом у мене сила роботи. Мушу сьогодні ввечері випити багато апельсинового соку. Це ж вітаміни. Підеш зі мною в кафе-бар?

– Ні, дякую. Сьогодні йду на дискотеку до *пожежного депо*☀.

– Шкода...

Żegnamy się z państwem i do usłyszenia za tydzień.

До зустрічі! До побачення!

Лекція 18

Доброго дня! Привіт!

Na dzisiejszej lekcji porozmawiamy trochę o ubraniach. Ale na początek oczywiście bardzo krótka powtórka z poprzedniej lekcji:

<i>poprosić do tańca</i>	запросити на танець
<i>postawić piwo</i>	поставити пиво
<i>zamówić</i>	замовити
<i>kawiarnia</i>	кафе
<i>barmanka</i>	барменша
<i>ochroniarz</i>	охоронник
<i>wstęp bezpłatny</i>	вхід безкоштовний
<i>iść na dyskotekę</i>	іти на дискотеку
<i>tłok</i>	тиснява
<i>tłum</i>	натовп

Jak widać, informacje z poprzedniej lekcji są aż za proste.

Зараз зайдемо в магазин одягу. (czyli: *Teraz wejdziemy do sklepu z odzieżą.*)

одяг   *to ubranie*

Pewna pani chce kupić sobie kilka ubrań i wypytuje sprzedawcę o szczegóły:

- Добрий день! Мені потрібна якась елегантна, бавовняна блузка мого розміру.
- Ось там, гляньте! Висять дуже гарні блузочки поруч з полицею з шапками і шарфиками, за секцією штанів.
- До речі: мені б ще штани під колір.
- А який колір бажаєте?
- Синій.
- Вибиріть собі, будь ласка, для примірки.
- Та ще я би хотіла сукню, найкраще шовкову з глибоким декольте.
- Висять в центрі магазину. У нас великий вибір.
- Можна взяти кілька штук в примілочку?
- Будь ласка. Не спішіть.

Мені потрібна якась елегантна,
бавовняна блузка
мого розміру.

Ось там, гляньте!

Висять дуже гарні блузочки
поруч з полицею
з шапками і шарфиками,
за секцією штанів.

До речі:

мені б ще штани під колір.

А який колір бажаєте?

Синій.

(Chodzi raczej o *ciemnoniebieski*, ale nie wdawajmy się w niuanse.)

Вибиріть собі, будь ласка, для примірки. *Proszę sobie wybrać do przymierzenia.*

Та ще сукню,

найкраще шовкову
з глибоким декольте.

Висять в центрі магазину.

У нас великий вибір.

Можна взяти зразу кілька штук
в примілочку?

Будь ласка. Не спішіть.

*Potrzebna mi jakaś elegancka,
bawelniana bluzka
w moim rozmiarze.*

O tam, proszę spojrzeć!

*Wiszą bardzo ładne bluzki
obok półki*

*z czapkami i szalikami,
za stoiskiem ze spodniami.*

À propos:

wziąłabym jeszcze spodnie pod kolor.

A jaki kolor pani sobie życzy?

Niebieski.

(Chodzi raczej o *ciemnoniebieski*, ale nie wdawajmy się w niuanse.)

Вибиріть собі, будь ласка, для примірки. *Proszę sobie wybrać do przymierzenia.*

I jeszcze sukienkę,

*najlepiej jedwabną
z głębokim dekoltem.*

Wiszą w środku sklepu.

Mamy duży wybór.

*Czy można wziąć na raz kilka sztuk
do przymierzalni?*

Proszę. Niech się pani nie śpieszy.

A tak nawiasem mówiąc, wyrażenie *до речі* ma kilka znaczeń. Oprócz powyższego, może zależnie od kontekstu znaczyć: „w sam raz”, „nawiasem mówiąc”, „w porę”, „tak jak trzeba”.

I jeszcze jedna uwaga co do koloru, który po ukraińsku nazywa się *синій*. Nie jest to może uwaga bardzo na miejscu (bardzo „*до речі*”), ale warto chyba zapamiętać, że ukraińska niebiesko-żółta flaga – to po ukraińsku *синьо-жовтий прапор*.

Зараз заїдемо до магазину чоловічого одягу.

Teraz zajdziemy do sklepu z męskimi ubraniami.

- Хочу знайти для себе костюм: довгий, вузький піджак в клітинку, в міру широкі штани і галстук у смужку.
- Будь ласка, подивіться.
- Та ні... Зразу бачу, що піджак надто вузький. Дайте, будь ласка, ширший.
- Цей, мабуть, вам підійде?
- Маєте інші кольори?
- Крім чорного в нас є також голубі, сині, сірі і червоні костюми такого розміру.
- Тоді візьму сірий.

Tłumaczymy dialog:

Chcę znaleźć dla siebie garnitur:

*dluga, wąska marynarka
w kratę,
w miarę szerokie spodnie
i krawat
w paski.*

Poproszę popatrzeć.

*A, nie... Od razu widzę, że
marynarka jest za wąska.*

Proszę dać szerszą.

Ta może będzie panu pasować?

Ma pani inny kolor?

Oprócz czarnego

*mamy też niebieskie,
ciemnoniebieskie, szare i czerwone
garnitury w takim rozmiarze.*

O, w takim razie wezmę szary.

Хочу знайти для себе костюм:

довгий, вузький піджак
в клітинку,
в міру широкі штани,
галстук
у смужку.

Будь ласка, подивіться.

Та ні... Зразу бачу, що
піджак надто вузький.

Дайте, будь ласка, ширший.

Цей, мабуть, вам підійде?

Маєте інші кольори?

Крім чорного

в нас є також голубі,
сині, сірі і червоні
костюми такого розміру.

Тоді візьму сірий.

Zapamiętajmy wyrażenia z obu dialogów:

<i>rozmiar</i> to po ukraińsku	розмір
<i>półka</i> to	полиця
<i>czapka</i>	шапка
<i>szalik</i>	шарф
<i>spodnie</i>	штани
<i>pod kolor</i>	під колір
<i>sukienka</i> to	сукня (albo: плаття)
<i>spódniczka</i>	спідничка
<i>jedwabna</i>	шовкова
<i>bawełniana</i>	бавовняна
<i>garnitur</i>	костюм
<i>marynarka</i>	піджак
<i>krawat</i> to	галстук (albo: краватка)
<i>w kratę</i>	в клітинку
<i>w paski</i>	в смужку
<i>przymierzanie / przymiarka</i>	примірка
<i>przymierzalnia</i>	примірочна
<i>ubranie</i>	одяг
<i>damska odzież</i>	жіночий одяг
<i>męska odzież</i>	чоловічий одяг

– Анно, тобі дуже до лиця у цьому платті. Шкода, що слухачі тебе не бачать.

– Дякую! Тобі також пасує червоний піджак, Тарасе.

Żegnamy się już z państwem. Spotkamy się na następnej lekcji za tydzień.

До побачення! До зустрічі!

Лекція 19

Доброго дня! Привіт!

Połączmy teraz tematy dwóch poprzednich lekcji: opis cech wyglądu i zakupy w sklepie z ubraniami. Na razie krótkie (bardzo krótkie) powtórzenie niektórych słów z poprzedniej lekcji:

костюм	<i>garnitur</i>
піджак	<i>marynarka</i>
галстук	<i>krawat</i>
краватка	<i>też krawat</i>
у смужку	<i>w paski</i>
у клітинку	<i>w kratę</i>
плаття	<i>sukienka</i>
капюшон	<i>kaptur</i>
спідничка	<i>spódniczka</i>

Zacznijmy od dialogu między sprzedawcą w sklepie z damską odzieżą (в магазині жіночого одягу) a mężem szukającym swojej żony:

- Добрий день! Шукаю жінки 30 (тридцяти) років. Це моя дружина. Вона увійшла сюди чотири години тому, а бачу, що ви вже зачинаєте. Вона тільки блузку і штани хотіла купити.
- Ви впевнені, що вона звідси не виходила? Як вона виглядала?
- Була одягнена в чорну шовкову сукню з глибоким декольте і в шкіряну куртку коричневого кольору. Мала чорні туфлі на шпильках.
- Низького зросту, в неї довге, густе русяве волосся і кирпатий ніс?
- Ні. Вона висока брюнетка, в неї коротке волосся, карі очі, худорлява.
- Не бачила такої. Спитайте у охоронника. Це той хлопець біля дверей. Ви бачите?

Przetłumaczmy rozmowę:

Шукаю жінки 30 (тридцяти) років.

Szukam kobiety w wieku 30 lat.

Це моя дружина.

To moja żona.

Вона увійшла сюди чотири години тому.

Weszła tu cztery godziny temu.

Бачу, що ви вже зачинаєте.

Widzę, że państwo już zamykają.

Вона тільки блузку і штани хотіла купити.

Chciała kupić tylko bluzkę i spodnie.

Ви впевнені, що вона звідси не виходила?

Czy jest pan pewien, że stąd nie wychodziła?

Як вона виглядала?

Jak wyglądała?

Була одягнена в чорну шовкову сукню

Była ubrana w czarną jedwabną sukienkę

з глибоким декольте,

z głębokim dekoltem,

у шкіряну куртку

w skórzaną kurtkę

коричневого кольору;

brązowego koloru;

мала чорні туфлі на шпильках.

miała czarne buty na szpilkach.

Низького росту,

Niskiego wzrostu,

у неї довге, густе русяве волосся

ma długie, gęste włosy koloru ciemny blond

і кирпатий ніс?

i krótki zadarty nos?

Ні. Вона висока брюнетка,

Nie. Ona jest wysoką brunetką,

в неї коротке волосся,

ma krótkie włosy,

карі очі,

piwne oczy,

вона худорлява.

szczupła.

Не бачила такої.

Nie widziałam takiej.

Спитайте в охоронника.

Proszę spytać ochroniarza.

Це той хлопець біля дверей.

To tamten chłopak przy drzwiach.

Ludzie szukają się z różnych powodów. Teraz dla przypomnienia paru innych słów podamy komunikat milicji:

УВАГА, РОЗШУК!

За скоєння низки злочинів розшукується чоловік років 25 (двадцяти п'яти), середнього зросту, волосся коротке, темне, голубі очі, на лівому вусі срібна сережка. Він одягнений в синю джинсову куртку з великими, сірими ґудзиками, коричневу сорочку, широкі вельветові штани, шапку з козирком, шарф „Динамо Київ”, шкіряний військовий пояс і чорні чоботи.

Тлумачимy:

УВАГА, РОЗШУК!

За скоєння низки злочинів розшукується

UWAGA: POSZUKIWANY!

*Za popełnienie szeregu przestępstw
poszukiwany jest*

чоловік 25 (двадцяти п'яти) років,

mężczyzna lat 25,

середнього зросту,

średniego wzrostu,

волосся коротке, темне,

włosy krótkie, ciemne,

голубі очі,

niebieskie oczy,

в лівому вусі срібна сережка.

w lewym uchu srebrny kolczyk.

Він одягнений в синю джинсову куртку

*Jest ubrany w ciemnoniebieską dżinsową
kurtkę*

з великими, сірими гудзиками,

z dużymi, szarymi guzikami,

коричневу сорочку,

brązową koszulę,

широкі вельветові штани,

szersokie sztruksowe spodnie,

шапку з козирком,

czapkę z daszkiem,

шарф „Динамо Київ”,

szalik „Dynamo Kijów”,

шкіряний військовий пояс,

skórzany wojskowy pas,

чорні чоботи.

czarne buty.

Jeśli jesteśmy przy czapkach, to trzeba zaznaczyć, że najpopularniejsza, zwykła czapka z daszkiem – to po ukraińsku **кепка**.

Prosimy teraz o powtórzenie każdego z kolejnych wyrażeń:

одяг – сукня – шовкове плаття – штани – шкіряна куртка – коричнева сорочка – шапка з козирком – кепка – шарф – костюм – піджак – довге волосся – низького зросту – худорлявий – товстий – чоботи – туфлі на шпильках – Як він виглядає? – Як вона одягнена?

– Ще минулого року в Україні дуже модні були помаранчеві шарфики...
– Взагалі все, що помаранчеве, було модним.
– Я купив у Києві дешевший, синьо-білий шарф.

Poszukiwana żona oczywiście się znalazła, więc niech nikt się nie martwi. Żegnamy się z państwem i obiecujemy, że na następnej lekcji nie będziemy już nudzić powtarzaniem tekstów o ubraniach, cechach szczególnych itd.

До побачення! Щасливо!

Lekcja 20

Доброго дня! Привіт!

Witamy na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Сьогодні порозмовляємо про погоду. (czyli: *Dzisiaj porozmawiamy o pogodzie.*)

- Нарешті зима. Сьогодні погода дуже гарна. Я люблю зиму. А ти, Тарасе?
- Я не можу терпіти її: сила снігу, замети, на дорогах ковзко, двигун у машині замерзає, тяжко куди-небудь добратися, і передусім – холодно. Що тут приємного?!
- Приємно подивитися, як діти тішаться, грають у сніжки, або ліплять сніговики.

Powiedziałam, że *nareszcie jest zima*   Нарешті зима.
і stwierdziłam, że *dzisiaj pogoda jest bardzo ładna.*   Сьогодні погода дуже гарна.

Taras natomiast powiedział, że nie cierpi zimy.   Я не можу терпіти зиму.

Wymienił też powody swojej niechęci:

<i>mnóstwo śniegu,</i>	сила снігу,
<i>na drogach jest ślisko,</i>	на дорогах ковзко,
<i>silnik w samochodzie zamarza,</i>	двигун у машині замерзає,
<i>ciężko dokądkolwiek dotrzeć</i>	тяжко куди-небудь добратися,
<i>i przede wszystkim</i>	і передусім
<i>jest zimno.</i>	– холодно.

Odpowiedziałam, że *przyjemnie jest popatrzeć,*   Приємно подивитися,
jak dzieci się cieszą, bawią się śnieżkami,   як діти тішаться, грають у сніжки,
albo lepią bałwany.   або ліплять сніговики.

- Я не можу терпіти зими!
- В принципі я волію, коли на дворі тепліше. Не можу дочекатися, коли вже буде весна.
- Весну я просто ненавиджу! Зима – її ще можна перетерпіти, але весною сніг тоне, падають дощі, всюди болото й грязь, хляпавка. А коли погода сонячна, тоді також погано. Просипаються комахи й мікроби, ночами березневі кішки верещать і видно все сміття, яке досі було під снігом.

Powiedziałam, że w zasadzie ja też wolę,   В принципі і я волію, коли на дворі
kiedy na dworze jest ciepłej,   тепліше.

і że nie mogę się doczekać, kiedy już będzie   Не можу дочекатися, коли вже буде
wiosna.   весна.

Taras powiedział, że wiosny po prostu   Весну я просто ненавиджу!
nienawidzi.

Wiosną śnieg się topi,   Весною сніг тоне,
padają deszcze,   падають дощі,

wszędzie jest błoto i brud,   всюди болото й грязь,
chlapa.   хляпавка.

A kiedy pogoda jest słoneczna,   А коли погода сонячна,
budzą się owady i zarazki,   просипаються комахи й мікроби,
nocami wrzeszczą marcowe koty   ночами березневі кішки верещать

i widać wszystkie śmieci, które do tej pory   і видно все сміття, яке досі було під
były pod śniegiem.   снігом.

Dodajmy jeszcze, że wyraz *grязь* znaczy chyba coś gorszego niż *błoto*, bo może występować w znaczeniu *brud*.

Będąc na Ukrainie być może będziemy chcieli wiedzieć, jaka pogoda czeka nas w najbliższych dniach. Warto więc rozumieć *komunikaty pogodowe* (звєдиння погоди).

Teraz radiowa *prognoza pogody* (прогноз погоди):

Прогноз Українського гідрометцентру:

У вівторок хмарно із проясненнями, помірні дощі, вітер північно-східний – 8 м/с (вісім метрів за секунду). Денна температура: 1 °C (один) до 5 °C (п'яти градусів) тепла, на Півдні 10 °C (десять градусів) тепла; уночі від 2 °C (двох градусів) морозу до 0 °C (нуля). На Заході завірюхи й грози. Атмосферний тиск: 657 мм рт. ст. (шістсот п'ятдесят сім міліметрів ртутного стовпчика). Вологість повітря: 92% (дев'яносто два відсотки). Увага: на дорогах в усій країні – крім південних областей – можлива ожеледиця. Водії! Будьте, будь ласка, обережними.

Тлумачзуму:

Прогноз Українського гідрометеоцентру:	<i>Prognoza Ukraińskiego Centrum Hydrometeorologicznego:</i>
У вівторок хмарно із проясненнями, помірні дощі, вітер північно-східний – 8 м/с (вісім метрів за секунду).	<i>We wtorek pochmurno z przejaśnieniami, umiarkowane deszcze, wiatr północno-wschodni – 8 m/s.</i>
Денна температура: від 1 °С (одного) до 5 °С (п'яти градусів) тепла, на Півдні до 10 °С (десяти градусів) тепла; уночі від 2 °С (двох градусів) морозу до 0 °С (нуля).	<i>Dzienna temperatura: od +1 °C do +5 °C, na Południu do +10 °C; w nocy od –2 °C do 0 °C.</i>
На Заході завірюхи і грози.	<i>Na Zachodzie zawieje i burze.</i>
Атмосферний тиск: 657 мм рт. ст. (шістсот п'ятдесят сім міліметрів ртутного стовпчика).	<i>Ciśnienie atmosferyczne: 657 mm Hg (milimetrów słupka rtęci).</i>
Вологість повітря: 92% (дев'яносто два відсотки).	<i>Wilgotność powietrza: 92%.</i>
Увага: на дорогах в усій країні – крім південних областей – можлива ожеледиця. Водії! Будьте, будь ласка, обережними.	<i>Uwaga: na drogach w całym kraju – oprócz obwodów południowych – możliwa gołoledź. Kierowców prosimy o ostrożność.</i>

Nie musimy chyba pamiętać, jak mówi się po ukraińsku „słupek rtęci” czy „wilgotność powietrza”, warto jednak orientować się z grubsza, o co chodzi, żeby nie pogubić się słuchając komunikatu.

Teraz powtórzmy co istotniejsze wyrażenia z całej lekcji, dodając jeszcze parę innych:

<i>słoneczna pogoda</i>	сонячна погода
<i>zła pogoda</i>	погана погода
<i>niepogoda</i>	негода
<i>Jest ciepło.</i>	Тепло.
<i>Jest zimno.</i>	Холодно.
<i>deszcz</i>	дощ
<i>śnieg</i>	сніг
<i>lód</i>	лід
<i>burza</i>	гроза
<i>Śnieg topnieje.</i>	Сніг тане.
<i>mróz</i>	мороз
<i>zaspły śnieżne</i>	снігові замети
<i>20 stopni mrozu</i>	20 (двадцять) градусів морозу
<i>ślisko</i>	ковзко
<i>pochmurno</i>	хмарно
<i>chmury</i>	хмари
<i>gołoledź</i>	ожеледиця
<i>wiatr</i>	вітер
<i>zawieja</i>	завірюха
<i>słońce</i>	сонце

I tym słonecznym akcentem żegnamy się z państwem.

До побачення! До зустрічі!

Lekcja 21

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na kolejnej lekcji języka ukraińskiego.

Порозмовляймо сьогодні про накази. (czyli: *Porozmawiajmy dziś o rozkazach.*)

Najpierw jednak krótka powtórka z poprzedniej lekcji:

<i>pogoda</i>	погода
<i>ładna pogoda</i>	гарна погода
<i>zła pogoda</i>	погана погода
<i>sloneczna pogoda</i>	сонячна погода
<i>słońce</i>	сонце
<i>deszcz</i>	дощ
<i>śnieg</i>	сніг
<i>mróz</i>	мороз
<i>Jest zimno.</i>	Холодно.
<i>ciepło</i>	тепло
<i>burza</i>	гроза
<i>wiatr</i>	вітер
<i>ślisko</i>	ковзко
<i>goleleż</i>	ожеледиця
<i>Śnieg topnieje.</i>	Сніг тане.

- Тарасе! Пам'ятай, щоб говорити повільно і виразно.
- Постараюсь.
- Але ж не кричи в мікрофон!
- Та перестань, Анно! Хоч ти мені не наказуй і не докоряй мені!
- А хто тебе так мучить? Розкажи!
- Я повний підкаблучник. Вдома моя дружина все мені щось наказує: зроби це!, зроби те!, прибери кімнату!, винеси сміття!, включи телевізор!, не кури в туалеті!, подай мені пиво!, більше старайся!, не спи!
- Бідолашний...

Powiedziałam do Tarasa:

Pamiętaj, żeby mówić wolno i wyraźnie.

Пам'ятай, щоб говорити повільно і виразно.

Powiedziałam też:

Nie krzycz do mikrofonu!

Не кричи в мікрофон!

Taras odpowiedział:

Prześnij, Anno!

Перестань, Анно!

Chociaż ty mi nie rozkazuje!

Хоч ти мені не наказуй!

Nie rób mi wyrzutów!

Не докоряй мені!

Powiedziałam:

A kto cię tak męczy?

А хто тебе так мучить? Розкажи!

Taras przyznał się, że jest zupełnym pantoflarzem.

Я повний підкаблучник.

W domu żona ciągle mu rozkazuje:

Вдома моя дружина все мені щось наказує:

zrób to!, zrób tamto!,

зроби це!, зроби те!,

posprzątaj pokój!,

прибери кімнату!,

wynieś śmiecie!,

винеси сміття!,

włącz telewizor!,

включи телевізор!,

nie pal w ubikacji!,

не кури в туалеті!,

podaj mi piwo!,

подай мені пиво!,

więcej się staraj!,

більше старайся!,

nie śpij!

не спи!

Biedaczek...

Бідолашний...

Niech państwo zwróć uwagę (зверніть увагу) na to, że oprócz podobnych do polskich końcówek trybu rozkazującego, takich jak w formach: *подай, пам'ятай, старайся*, występują rozkazy kończące się głóską „и”, jak w wyrażeniach: *винеси, зроби, купи*. Nie będziemy się tu wdawać w gramatyczne szczegóły, a to, kiedy i jakiej formy powinniśmy użyć, pozostawiamy państwa intuicji, która – zważywszy na podobieństwo języków – nie powinna państwa zawieść.

Teraz krótki dialog między dwójkiem osób umawiających się na przyjęcie. Należy zaznaczyć, że rozmówcy zwracają się do siebie na „pan – pani”.

- Юлія Іванівно! Прийдіть до нас в гості, будь ласка, в цю неділю *на вечерю**!
- Разом з вашим чоловіком, звичайно.
- З приємністю! Дякую за запрошення! Скажіть, яка це нагода?
- День народження моєї дружини. Не забудьте, будь ласка! В неділю, о сьомій вечора.
- Не забуду. Передавайте привіт своїй жінці.

Tłumaczymy:

<i>Proszę do nas przyjść w gości</i>	Прийдіть до нас в гості
<i>w niedzielę wieczorem!</i>	в цю неділю увечері!
<i>Z pani mężem, oczywiście.</i>	Разом з вашим чоловіком, звичайно.
<i>Z przyjemnością! Dziękuję za zaproszenie!</i>	З приємністю! Дякую за запрошення!
<i>Niech pan powie, jaka to okazja?</i>	Скажіть, яка це нагода?
<i>Urodziny mojej żony.</i>	День народження моєї дружини.
<i>Proszę nie zapomnieć!</i>	Не забудьте, будь ласка!
<i>W niedzielę, o siódmej wieczorem.</i>	В неділю, о сьомій вечора.
<i>Nie zapomnę. Proszę pozdrowić swoją żonę.</i>	Не забуду. Передайте привіт своїй жінці.

Кiedy zwracamy się w nakazującej formie do wielu osób, często używamy zakończenia „-іть”, jak w zwrotach: *купіть, зробіть*. Końcówka „-іть” występuje w tych formach, które w liczbie pojedynczej mają końcówkę „-и”. Mamy więc na przykład *купи* (czyli *куп*) i *купіть* (czyli *купце*). Taras będzie teraz wydawał rozkaz jednej osobie, a państwa prosimy o samodzielne przerobienie go na rozkaz kierowany do większej liczby osób. Porozkazujmy sobie:

зроби	– .....
винеси	– .....
передай	– .....
не спи	– .....
іди	– .....
кури	– .....
подай	– .....
забудь	– .....

☀ на вечерю – *na kolację*

Przypominamy, że w języku ukraińskim liczba mnoga jest też grzecznościową formą, która odpowiada polskiemu „niech pan (pani)” czy „proszę pana (panią)”.

Niech pan mówi powoli to po ukraińsku   Говоріть повільно.
a Proszę tak dużo nie mówić –   Не говоріть, будь ласка, так багато.

- Анно! Закінчуймо врешті цей урок!
- Не спіши, Тарасе!

До побачення! До наступної зустрічі!

Lekcja 22

Доброго дня! Привіт!

Znowu spotykamy się na lekcji języka ukraińskiego.

Na początek powtórka z poprzedniej lekcji. Mówiliśmy o trybie rozkazującym. Na kilku przykładach przypomnimy, jak się rozkazuje po ukraińsku:

<i>Zrób to!</i>	Зроби це!
<i>Zróbcie to!</i> (albo <i>Niech pan (pani) zrobi to!</i>)	Зробіть це!
<i>Zapamiętaj!</i>	Запам'ятай!
<i>Zapamiętajcie!</i> (albo <i>Niech pan (pani) zapamięta!</i>)	Запам'ятайте!
<i>Zapomnij!</i>	Забудь!
<i>Zapomnijcie!</i> (albo <i>Niech pan (pani) zapomni!</i>)	Забудьте!
<i>Ruszaj się!</i>	Рухайся!
<i>Bądź ostrożny!</i>	Будь обережним!
<i>Idź!</i>	Іди!
<i>Idźcie!</i> (albo <i>Niech pan (pani) idzie!</i>)	Ідіть!
<i>Śłuchaj!</i>	Слухай!
<i>Rozkazuj!</i>	Наказуй!
<i>Przełącz!</i>	Передай!
<i>Powtórz!</i>	Повтори!

Dzisiaj porozmawiamy o domu, mieszkaniu i sprawach z tym związanych.

<i>dom</i> to po ukraińsku	дім
<i>a mieszkanie</i> to	квартира

- Чому ти Тарасе сьогодні такий змучений?
- Переселяюсь на нову квартиру. Це тяжка робота.
- Багато меблів?
- Надто багато! Я думав зекономити гроші та перебиратися самотужки. Не справлюся... У мене в кімнаті тридверна дубова шафа, великий диван, стелаж з великою кількістю книжок, ліжко мого сина, буфет і тяжкий, старий телевізор завбільшки авто. До того акваріум на сорок літрів. Холодильник, мабуть, залишу або викину через вікно.
- На якому поверсі твоя квартира?
- Стара на дев'ятому, а нова на сьомому. Ліфт не працює, мушу з цим спускатись і підніматись по сходах!

Przetłumaczmy rozmowę:

Zapytałam Tarasa, czemu jest taki zmęczony.	Чому ти Тарасе сьогодні такий змучений?
Odpowiedział, że przeprowadza się do nowego mieszkania.	Переселяюсь на нову квартиру.
<i>To ciężka praca.</i>	Це тяжка робота.
<i>Postanowiłem zaoszczędzić pieniądze i przeprowadzać się o własnych siłach (samodzielnie).</i>	Я думав зекономити гроші та перебиратися самотужки.
<i>Nie dam sobie z tym rady...</i>	Не справлюся з цим...
<i>Mam w pokoju trzydrzwiową, dębową szafę, wielką kanapę, regał z dużą ilością książek, łóżko mego syna, kredens i ciężki, stary telewizor wielkości małego auta.</i>	У мене в кімнаті тридверна дубова шафа, великий диван, стелаж з великою кількістю книжок, ліжко мого сина, буфет і тяжкий, старий телевізор завбільшки авто.
<i>Do tego 40-litrowe akwarium. Lodówkę być może zostawię albo wyrzucę przez okno.</i>	До того акваріум на сорок літрів. Холодильник, мабуть, залишу або викину через вікно.
<i>Na którym piątym jest twoje mieszkanie?</i>	На якому поверсі твоя квартира?
<i>Stare na dziewiątym, a nowe na siódmym.</i>	Стара на дев'ятому, а нова на сьомому.
<i>Winda nie działa, muszę z tym wchodzić i schodzić po schodach.</i>	Ліфт не працює, мушу з цим спускатись і підніматись по сходах!

Nie jest tak źle!

Ukraińskie *dziewiąte piętro* (дев'ятий поверх) – to po polsku „ósme”, a to dlatego, że raczej nie używa się tam pojęcia „parter”.

Posłuchajmy teraz dialogu dwojga ludzi w sklepie meblowym:

- Які прекрасні меблі!
- Звичайні, по-моєму.
- Ця люстра просто чудова й навіть дешева.
- У нас для неї стеля за низька.
- А там стілець з такою м'якою спинкою. Глянь! Нам би в кухні такий стіл пригодився.
- В кухні вже є столик.
- Але він маленький, без шухляд, а тут подивися, скільки ящиків!
Це дзеркало нам необхідно купити.
- Маємо дзеркала вдома.
- Тільки в коридорі!
- Ні! У ванні кімнаті також.
- Нам би до ванни й ще друге взяти, щоб було над вішалкою для рушників.

Тлумачзуму:

Які прекрасні меблі!	<i>Jakie piękne meble!</i>
Звичайні, по-моєму.	<i>Według mnie zwyczajne.</i>
Ця люстра просто чудова й навіть дешева.	<i>Ten żyrandol jest po prostu cudowny i nawet tani.</i>
У нас для неї стеля за низька.	<i>Mamy dla niego za niski sufit.</i>
А там стілець з такою м'якою спинкою.	<i>A tam krzesło z takim miękkim oparciem.</i>
Глянь! Нам би в кухні такий стіл пригодився.	<i>Spójrz! W kuchni przydałby się nam taki stół.</i>
В кухні вже є столик.	<i>W kuchni jest już stolik.</i>
Але він маленький і без шухляд, а тут подивися, скільки ящиків! Це дзеркало нам необхідно купити.	<i>Ale jest małe i bez szuflad, a tu popatrz, ile szuflad! To lustro koniecznie musimy kupić.</i>
Маємо вдома дзеркала.	<i>Mamy lustra w domu.</i>
Тільки в коридорі!	<i>Tylko w przedpokoju!</i>
Ні! У ванні кімнаті також.	<i>Nie! W łazience też.</i>
Ми повинні до ванни й ще друге взяти, щоби було над вішалкою для рушників.	<i>Powinniśmy wziąć do łazienki jeszcze drugie, żeby było nad wieszakiem na ręczniki.</i>

Proszę zwrócić uwagę, że w ukraińskim języku słowa *łazienka* i *wanna* brzmią tak samo: **ванна**, ale w przypadku łazienki mamy do czynienia z przymiotnikiem, który bardzo często występuje ze słowem *кімната* (czyli *pokój*). Tak więc **ванна кімната** – to *łazienka*.

Powtórzmy kilka ważnych wyrażení:

<i>dom</i>	дім
<i>piętro</i>	поверх
<i>piętro tego domu</i>	поверх цього дому
<i>w domu</i>	удома
<i>mieszkanie</i>	квартира
<i>pokój</i>	кімната
<i>stół</i>	стіл
<i>krzesło</i>	стілець
<i>schody</i>	сходи
<i>winda</i>	ліфт
<i>regal</i>	стелаж
<i>wieszak</i>	вішалка
<i>ręcznik</i>	рушник
<i>żyrandol</i>	люстра
<i>lustro</i>	дзеркало
<i>łazienka</i>	ванна
<i>kuchnia</i>	кухня

Żegnamy się już z państwem. Do usłyszenia na następnej lekcji!

До побачення!

Лекція 23

Доброго дня! Привіт!

Witamy na lekcji języka ukraińskiego.

Tematem dzisiejszej lekcji będą *części ciała* (частини тіла).

Najpierw – jak zawsze – krótka powtórka wyrażen z poprzedniej lekcji:

дім	<i>czyli dom</i>
поверх	<i>piętro</i>
перший поверх	<i>parter</i>
квартира	<i>mieszkanie</i>
стіл	<i>stół</i>
стілець	<i>krzesło</i>
стеля	<i>sufit</i>
стелаж	<i>regal</i>
ліжко	<i>łóżko</i>
вікно	<i>okno</i>
дзеркало	<i>lustro</i>
диван	<i>kanapa</i>

– Як ся маєш, Анно?

– У мене все гаразд. А як твої справи?

– Погано. Мій товариш лежить в лікарні й думаю, що він там надовго залишиться.

– Чому?

– Він зламав ногу в коліні, руку, ніс, розбив собі голову, втратив кілька зубів. В нього ще обпекло спину та він трохи не звернув в'язі. Взагалі одержав численні, поранення тулуба. На щастя, хребет непошкоджений.

– Що сталося?

– ДТП сталося – внаслідок поганої погоди. Дружина мого товариша також потерпіла. У неї зламаний лікоть і поламані ребра.

Tłumaczymy dialog:

Як ся маєш, Анно?

Jak się masz, Anno?

У мене все гаразд. А як твої справи?

U mnie wszystko w porządku. A u ciebie jak leci?

Погано. Мій товариш лежить в лікарні

Źle. Mój kolega jest w szpitalu

і думаю, що він там надовго залишиться.

i myślę, że zostanie tam na długo.

Чому?

Czemu?

Він зламав ногу в коліні, руку, ніс,

Złamał nogę w kolanie, rękę, nos,

розбив собі голову,

rozbił sobie głowę,

втратив кілька зубів,

stracił kilka zębów,

йому ще обпекло спину

poparzyło mu plecy,

та він трохи не звернув в'язів.

i o mało nie skręcił karku.

Взагалі одержав численні поранення тулуба.

W ogóle otrzymał liczne rany tułowia.

На щастя, хребет непошкоджений.

Na szczęście kręgosłup nie jest uszkodzony.

Що сталося?

Co się stało?

ДТП сталося

Wypadek drogowy się wydarzył

– внаслідок поганої погоди.

– wskutek złej pogody.

Дружина мого товариша також потерпіла.

Żona mojego kolegi też ucierpiała.

У неї зламаний лікоть

Ma złamany łokieć

і поламані ребра.

i połamane żebra.

Warto wyjaśnić jeden szczegół. Na jednej z poprzednich lekcji wspomnieliśmy, że ukraiński język uwielbia skróty. *ДТП* – to właśnie skrót od słów *дорожньо-транспортна пригода*, a należy to tłumaczyć na polski jako po prostu wypadek drogowy.

- Це страшна історія, Тарасе.
- Нема лиха без добра! В лікарні він познайомився з дуже симпатичною медсестрою. У неї чудове личко, вона прекрасно крутить стегнами. Можливо і я собі щось зламаю?

Taras powiedział, że <i>nie ma tego zlego, co by na dobre nie wyszło</i> .	Нема лиха без добра!
W szpitalu kolega poznał bardzo sympatyczną pielęgniarkę.	В лікарні він познайомився з дуже симпатичною медсестрою.
Ona ma cudowną buzię i pięknie kręci biodrami.	У неї чудове личко, вона прекрасно крутить стегнами.
Taras stwierdził, że może on też sobie coś złamie?	Можливо і я собі щось зламаю?

Українське слово *стегно* znaczy i *biodro*, i *udo*.

Zapamiętajmy wyrażenia z obu dialogów i przy okazji przypomnijmy parę anatomicznych nazw z poprzednich lekcji:

<i>głowa</i>	голова
<i>plecy</i>	спина
<i>brzuch</i>	живіт
<i>ręka</i>	рука
<i>noga</i>	нога
<i>stopa</i>	стопа
<i>dłoń</i>	долоня
<i>ramię</i>	плече
<i>twarz</i>	лице
<i>nos</i>	ніс
<i>ucho</i>	вухо
<i>piersi</i>	груди
<i>tulów</i>	тулуб
<i>kregosłup</i>	хребет
<i>żebro</i>	ребро
<i>łokieć</i>	лікоть
<i>udo (albo biodro)</i>	стегно

<i>kolano</i>	коліно
<i>policzek</i>	щока
<i>złamać rękę</i>	зламати руку

Zapamiętajmy też:

skrót	ДТП	czyli <i>wypadek drogowy</i> ,
frazjologizm	звернути в'язи	czyli <i>skrócić kark</i> ,
i przysłowie	Нема лиха без добра!	czyli <i>Nie ma tego zlego, co by na dobre nie wyszło</i> .

W przyszłym tygodniu tematem będą różne praktyczne sprawy związane z rozmowami telefonicznymi.

До побачення! Щасливо!

Лекція 24

Доброго дня! Привіт!

Witamy państwa na lekcji języka ukraińskiego.

Dzisiejszy temat to załatwianie różnych spraw przez telefon. Zaczniemy od telefonu na pogotowie.

Pogotowie ratunkowe to po ukraińsku: швидка допомога (dosł.: *szybka pomoc*).

Można też powiedzieć w skrócie: швидка.

– Алло! Швидка допомога?

– „Доброго дня! Вас вітає служба швидкої медичної допомоги!

Якщо у вас серйозні травми, отримані внаслідок дорожньо-транспортної пригоди – наберіть, будь ласка, внутрішній номер 34 (тридцять чотири).

Якщо у вас інфаркт – наберіть внутрішній номер 35 (тридцять п'ять).

Якщо у вас поламані ноги, руки, ребра, або пошкоджений хребет – наберіть внутрішній номер 36 (тридцять шість).

У разі проблем з диханням – наберіть 37 (тридцять сім).

Якщо у вас болить голова або живіт – подзвоніть, будь ласка, за номером міської клінічної лікарні №6. Номер знайдете у телефонній довідці. Телефонуйте за номером: 0 98 (нуль – дев'яносто вісім).”

– Алло! Я дзвоню вже вчетверте і ніхто не піднімає трубку! А тепер – автовідповідач! Що це значить!?

– „За додатковою інформацією звертайтеся за номером: 0 98 (нуль – дев'яносто вісім).”

Tłumaczymy:

„Доброго дня! Вас вітає служба швидкої медичної допомоги! „Dzień dobry! Wita państwa służba medycznego pogotowia ratunkowego.

Якщо у вас серйозні травми, Jeśli macie państwo poważne obrażenia,

отримані внаслідок дорожньо-транспортної пригоди otrzymane wskutek wypadku drogowego

– наберіть, будь ласка, внутрішній номер 34 (тридцять чотири).

Якщо у вас інфаркт

– наберіть внутрішній номер 35 (тридцять п'ять).

Якщо у вас поламані ноги, руки, ребра,

або пошкоджений хребет

– наберіть внутрішній номер 36 (тридцять шість).

У разі проблем з диханням

– наберіть 37 (тридцять сім).

Якщо у вас болить голова

або живіт

– подзвоніть, будь ласка, за номером міської клінічної лікарні.

Номер знайдете у телефонній довідці.

Телефонуйте за номером: 0 98 (нуль – дев'яносто вісім).”

Алло! Я дзвоню вже вчетверте

і ніхто не піднімає трубку!

А тепер – автовідповідач!

Що це значить!?

„За додатковою інформацією звертайтеся „Po dodatkowe informacje proszę się zwracać pod numer: 0 98.”

– proszę wybrać numer wewnętrzny 34.

Jeśli macie państwo zawał

– proszę wybrać numer wewnętrzny 35.

Jeśli macie państwo polamane nogi, ręce, żebra,

albo uszkodzony kręgosłup

– proszę wybrać numer wewnętrzny 36.

W razie problemów z oddychaniem

– proszę wybrać 37.

Jeśli boli państwa głowa

albo brzuch

– proszę zadzwonić pod numer miejskiego szpitala klinicznego.

Numer znajdziecie państwo w informacji telefonicznej.

Proszę telefonować pod numer: 0 98.”

Halo! Dzwonię już po raz czwarty

i nikt nie podnosi słuchawki!

A teraz – automatyczna sekretarka!

Co to znaczy!?

Proszę się nie denerwować – to oczywiście żart. Jesteśmy przekonani, że ani na Ukrainie, ani w Polsce nie spotka państwa podobna przykreść.

Zapamiętajmy istotne wyrażenia:

<i>automatyczna sekretarka</i> to po ukraińsku	автовідповідач
<i>wybrać (wykręcić, wystukać) numer to telefonować</i>	набрати номер телефонувати
<i>zadzwoić</i>	подзвонити
<i>zadzwoić pod numer</i>	подзвонити за номером
<i>numer wewnętrzny</i>	внутрішній номер
<i>informacja telefoniczna</i>	телефонна довідка

Zapamiętajmy też ukraińskie odpowiedniki wyrażień:

<i>rozmowa międzymiastowa</i>	міжміська розмова
<i>rozmowa międzynarodowa</i>	міжнародна розмова
<i>połączenie międzynarodowe</i>	міжнародний зв'язок
<i>numer kierunkowy do Lublina</i>	код Любліна

Teraz zaprezentujemy inny dialog. Spawacz dzwoni do pewnej firmy w sprawie pracy:

- Добрий день! Дзвоню вам по оголошенню.
- Я вас слухаю.
- Прочитав у газеті, що шукаєте зварників.
- Це правда, але почекайте. На жаль, директора зараз немає в кабінеті. Передзвоніть, будь ласка, через кілька хвилин, або залишіть свій номер і ми вам передзвонимо.
- Я дзвоню з мобілки, мій номер: 611 001 222 (шістсот одинадцять – нуль – нуль – один – двісті двадцять два).

Тłumaczymy:

Добрий день! Дзвоню вам по оголошенню.	<i>Dzień dobry! Dzwonię do pani z ogłoszenia.</i>
Я вас слухаю.	<i>Słucham pana.</i>
Прочитав у газеті, що шукаєте зварників.	<i>Przeczytałem w gazecie, że szukacie państwo spawaczy.</i>
Це правда, але почекайте.	<i>To prawda, ale niech pan poczeka.</i>
На жаль, директора зараз немає в кабінеті.	<i>Niestety, dyrektora teraz nie ma w gabinecie.</i>
Передзвоніть, будь ласка,	<i>Proszę zadzwonić jeszcze raz</i>

через кілька хвилин,
або залишіть свій номер
і ми вам передзвонимо.

Я дзвоню з мобілки,
мій номер: 611 001 222
(шістсот одинадцять – нуль – нуль –
– один – двісті двадцять два).

*za kilka minut,
albo niech pan zostawi swój numer
i oddzwonimy do pana.*

*Dzwonię z komórki,
mój numer: 611 001 222.*

Powtórzmy co ważniejsze wyrażenia:

<i>dzwonić (do kogoś) to po ukraińsku</i>	дзвонити
<i>telefonować</i>	телефонувати
<i>telefonować pod numer</i>	телефонувати за номером
<i>komórka</i>	мобілка
<i>telefon komórkowy</i>	мобільний телефон
<i>zadzwoić jeszcze raz (albo oddzwonić)</i>	передзвонити
<i>sluchawka</i>	трубка
<i>podnosić sluchawkę</i>	піднімати трубку
<i>przez telefon</i>	по телефону
<i>a telefon to oczywiście</i>	телефон

Życzymy państwu bardziej udanych połączeń, niż u bohaterów naszych rozmów.

До побачення! На все добре!

Лекcja 25

Доброго дня!

Вітаємо вас на уроці української мови. *Witamy państwa na lekcji języka ukraińskiego.*

Востаннє ми говорили про телефонні розмови. *Ostatnio mówiliśmy o rozmowach telefonicznych.*

Przypomnijmy sobie następujące wyrażenia:

дзвонити	<i>dzwonić</i>
телефонувати за номером	<i>telefonować na numer</i>
передзвонити	<i>zadzwoić jeszcze raz</i>
міжнародний зв'язок	<i>połączenie międzynarodowe</i>
мобілка	<i>komórka</i>
автовідповідач	<i>automatyczna sekretarka</i>
піднести трубку	<i>podnieść słuchawkę</i>
набрати номер	<i>wybrać numer</i>
код	<i>numer kierunkowy</i>

Dzisiaj porozmawiamy trochę o ukraińskiej gramatyce, ale bez obaw. Chodzi o ukraiński czas przeszły, a ten jest – szczególnie dla Polaków – bardzo prosty. Prawdopodobnie już w trakcie poprzednich lekcji zorientowali się państwo z grubsza, o co w nim chodzi.

Zacznijmy od liczby pojedynczej rodzaju męskiego. Bez względu na osobę użyjemy zawsze tej samej formy czasownika:

Я робив.	<i>Robiłem.</i>
Ти робив.	<i>Robiłeś.</i>
Він робив.	<i>Robił.</i>

Podobnie w rodzaju żeńskim użyjemy tylko formy *робила*:

Я робила.
Ти робила.
Вона робила.

Z liczbą mnogą jest jeszcze łatwiej, bo forma czasownika nie zależy już nawet od rodzaju. Więc bez względu na to, czy chodzi o kobiety, mężczyzn, dzieci czy zwierzęta, użyjemy tego samego słowa. Oto przykład z czasownikiem *мати* (czyli *mieć*):

Ми мали.
Ви мали.
Вони мали.

- Вибачь, що в понеділок запізнився. Я не встиг на автобус.
- Треба було хоч СМСа мені послати.
- Я втратив свою мобілку.
- Як це сталося?
- Прийшов на роботу, поклав телефон на полицю і коли через півгодини хотів комусь подзвонити, мобілки вже не було.
- Ти довго шукав?
- Довго і всюди. Ніде не міг його знайти. Мій телефон просто зник.
- Мабуть, хтось його вкрав?
- Можливо. Але хто це міг бути? Там же тільки знайомі були.

Przetłumaczmy dialog:

Вибачь, що я в понеділок запізнився.	<i>Wybacz, że w poniedziałek się spóźniłem.</i>
Я не встиг на автобус.	<i>Nie zdążyłem na autobus.</i>
Треба було хоч СМС мені послати.	<i>Trzeba było chociaż posłać mi SMSa.</i>
Я втратив свою мобілку.	<i>Straciłem swoją komórkę.</i>
Як це сталося?	<i>Jak to się stało?</i>
Прийшов на роботу,	<i>Przyszedłem do pracy,</i>
поклав телефон на полицю	<i>położyłem telefon na półce</i>
і коли через півгодини	<i>i kiedy pół godziny potem</i>
хотів комусь подзвонити,	<i>chciałem zadzwonić do kogoś,</i>
мобілки вже не було.	<i>komórki już nie było.</i>
Ти довго шукав?	<i>Długo szukałeś?</i>
Довго і всюди.	<i>Długo i wszędzie.</i>
Ніде не міг її знайти.	<i>Nigdzie nie mogłem jej znaleźć.</i>
Мій телефон просто зник.	<i>Mój telefon po prostu zniknął</i>
Мабуть, хтось його вкрав?	<i>Być może ktoś go ukradł?</i>
Можливо. Але хто це міг зробити?	<i>Możliwe. Ale kto to mógł zrobić?</i>
Там же тільки знайомі були.	<i>Tam przecież byli tylko znajomi.</i>

Zwróćmy uwagę na niektóre wyrazy czasu przeszłego, które pojawiły się w tym dialogu. W wielu ukraińskich wyrazach czas przeszły rodzaju męskiego powstaje przez usunięcie końcówki, jak w wypadku czasownika *зникнути* – *zniknąć*.

Mężczyzna, jeśli zniknie, może powiedzieć:

Я зник.   czyli *Zniknąłem*.

ale kobieta w takiej sytuacji powie:

Я зникла.   *Zniknęłam*.

Zdemaskowany kłamca albo złodziej telefonów mógłby sobie powiedzieć:

Я влип.   czyli *Wpadłem*.

od czasownika   влипнути   *wpaść*.

Podobnie jest na przykład z czasownikami:

встигнути   czyli *zdażyć*

бігти   czyli *biec*

вмерти   *umrzeć*

czy   воскреснути   *zmartwychwstać*

Podajemy odmianę tych słów w liczbie pojedynczej rodzaju męskiego:

Вмер, але воскрес.   *Umarł, ale zmartwychwstał.*

Я біг і не встиг.   *Biegłem i nie zdażyłem.*

Ти біг і не встиг.   *Biegłeś i nie zdażyłeś.*

Він біг і не встиг.   *Biegł i nie zdażył.*

– Тарасе, мені здається, що я почула дзвінок. Чи це не був сигнал твоєї мобілки?

– Дійсно! Це у мене в кишені.

– Ось і пропажа знайшлася!

Powiedziałam Tarasowi:

Zdaje mi się, że słyszałam dzwonek.

Тарасе, мені здається, що я почула дзвінок.

Zapytałam, czy to nie był sygnał jego komórki. Чи це не був сигнал твоєї мобілки?

Taras powiedział:

Rzeczywiście. To u mnie w kieszeni.

Дійсно! Це у мене в кишені.

Oto i zguba się znalazła!

Ось і пропажа знайшлася!

Możliwe, że pamiętacie państwo z poprzednich lekcji zjawisko wymiany głosek „o” oraz „e” na „i”. Spora część ukraińskich czasowników tworzy czas przeszły nie tylko przez odrzucenie końcówki, ale i przez taką właśnie wymianę. Dotyczy to między innymi czasownika *могти* – *móc*, który w czasie przeszłym rodzaju męskiego ma formę *міг*:

Я міг.

Ти міг.

Він міг.

W rodzaju żeńskim natomiast mówi się:

Я могла.

Ти могла.

Вона могла.

A w liczbie mnogiej wszystkich rodzajów powiemy:

Ми могли.

Ви могли.

Вони могли.

Według tej samej zasady tworzymy czas przeszły sporej liczby czasowników, np.:

утекти (*uciec*)   втік (*uciekł*)

нести (*nieść*)   ніс (*niósł*)

вести (*prowadzić*)   вів (*prowadził*)

Powtórzmy kilka istotnych przykładów:

Він не встиг на автобус.   *Nie zdażył na autobus.*

Чому ти мені не подзвонив?   *Czemu do mnie nie zadzwoniłeś?*

Він не міг.   *On nie mógł.*

Він побіг.   *On pobiegł.*

Вона бігла.   *Ona biegła.*

Ви знайшли.   *Znaleźliście. (albo: Znalazłyście.)*

Ми зникли.   *Zniknęliśmy. (albo: Zniknęłyśmy.)*

Отже зникаємо![☀]

До побачення! Щасливо!

☀ **Отже зникаємо!** – *No to znikamy!*